



JAARVERSLAG 2018

Scholengroep Perspectief

Inhoud

Hoofdstuk	Pagina
Voorwoord	2
1. Algemene informatie	3
1.1 <i>Juridische structuur</i>	
1.2 <i>Organogram</i>	
1.3 <i>Omschrijving van de doelstelling</i>	
1.4 <i>Scholen</i>	
1.5 <i>Personeel</i>	
1.6 <i>Leerlinggegevens</i>	
1.7 <i>Uitstroom naar het Voortgezet Onderwijs</i>	
1.8 <i>Verzuimgegevens</i>	
1.9 <i>Werkgroep Personeel</i>	
1.10 <i>Invallersproblematiek</i>	
1.11 <i>Huisvesting</i>	
1.12 <i>Horizontaal toezicht</i>	
1.13 <i>Maatschappelijk verantwoord ondernemen</i>	
2. Financiële informatie	11
2.1 <i>Gevoerd financieel beleid</i>	
2.2 <i>Analyse financieel resultaat</i>	
2.2.1 <i>Algemene financiële beschouwing</i>	
2.2.2 <i>Balans (gegevens jaarrekeningen en meerjarenbegroting op hoofdlijnen)</i>	
2.2.3 <i>Vermogenspositie</i>	
2.2.4 <i>Materiële vaste activa</i>	
2.2.4.1 <i>Financiële vaste activa</i>	
2.2.5 <i>Vorderingen</i>	
2.2.6 <i>Liquide middelen</i>	
2.2.7 <i>Eigen vermogen</i>	
2.2.8 <i>Voorzieningen</i>	
2.2.9 <i>Exploitatie Scholengroep Perspectief</i>	
2.2.10 <i>Baten</i>	
2.2.11 <i>Lasten</i>	
2.2.12 <i>Rentebaten/rentelasten</i>	
2.2.13 <i>Tenslotte</i>	
2.3 <i>Treasury- en financieringsbeleid</i>	
2.4 <i>Financiële kengetallen</i>	
2.4.1 <i>Kapitalisatiefactor en weerstandsvermogen op basis van grondslagen OC&W</i>	
2.4.2 <i>Solvabiliteit</i>	
2.4.3 <i>Liquiditeit</i>	
2.4.4 <i>Rentabiliteit</i>	
2.4.5 <i>Continuïteitsparagraaf</i>	
2.4.6 <i>Belangrijkste risico's en onzekerheden</i>	
3. Onderwijskundig beleid	21
3.1 <i>Onderwijskwaliteit</i>	
3.2 <i>Opbrengsten Schooleindonderzoek (SEO)</i>	
3.3 <i>Strategisch beleid</i>	
3.4 <i>Passend Onderwijs</i>	
3.5 <i>Veiligheidsbeleid</i>	
3.6 <i>Klachten</i>	
4. Jaarverslag GMR	27
5. Jaarverslag Raad van Toezicht	28
6. Vooruitblik	29
7. Jaarrekening	30

Voorwoord

Het jaarverslag 2018 van de Scholengroep Perspectief is bedoeld om u te informeren over de ontwikkelingen in het vorige kalenderjaar en om verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid. Een groot gedeelte van het jaarverslag wordt gevormd door financiële informatie, maar er is vanzelfsprekend ook ruimte voor onderwijsinhoudelijke, beleidsmatige en organisatorische zaken. Ook het jaarverslag van de Raad van Toezicht en de GMR is als apart hoofdstuk in dit verslag opgenomen. Scholengroep Perspectief voldoet aan de afspraken zoals die zijn verwoord in de code goed bestuur.

Het College van Bestuur is dankbaar dat er binnen onze scholen van dag tot dag hard gewerkt wordt om de kwaliteit van het onderwijs te garanderen. De inzet van het personeel van de scholen is voortreffelijk. Iedereen werkt naar beste vermogen en zet zich in om de kinderen de noodzakelijke bagage mee te geven. Wij proberen op de scholen het fundament te leggen voor de toekomst van de kinderen, een basis waar ze de rest van hun leven op verder kunnen bouwen. We zijn blij dat zoveel ouders er voor kiezen hun kinderen, het meest kostbare “bezit”, aan onze zorgen toe te vertrouwen en ook dat zoveel ouders een positieve bijdrage willen leveren aan het goed functioneren van de school!

De krimp van de leerlingenaantal is het afgelopen jaar erg meegevallen. We liepen slechts 12 leerlingen terug en hopen dan ook dat we langzamerhand in een stabiele situatie terecht gaan komen.

We namen in 2018 afscheid van 26 personeelsleden. De reden voor vertrek was gelegen in het gebruik maken van keuzepensioen, vertrek naar een andere werkgever, gedwongen ontslag op basis van afkeuring of ongeschiktheid.

Het College van Bestuur hoopt dat u een goed beeld krijgt van onze activiteiten in 2018 door het lezen van dit jaarverslag en we wensen u daar veel voldoening bij. Uiteindelijk is het zo dat al het werk dat verzet wordt door de groepsleerkrachten, de IB-ers, de directeuren, het ondersteunend personeel, de MR-en, de GMR, de Raad van Toezicht en het College van Bestuur verricht wordt om de kinderen kwalitatief hoogwaardig passend onderwijs te bieden.

Namens het College van Bestuur,
M. Wever, directeur-bestuurder.



De Baldakijn

Hoofdstuk 1. Algemene informatie

1.1 Juridische structuur.

Het bevoegd gezag van Scholengroep Perspectief, gevestigd te Stadskanaal, beheert 12 basisscholen, 1 SBO-school en 1 school voor ZMLK. Scholengroep Perspectief is in 2003 ontstaan uit een fusie van een vijftal besturen in de gemeente Stadskanaal, waarbij in een later stadium de christelijke basisscholen in de voormalige gemeente Vlagtwedde en de beide scholen voor speciaal onderwijs zich hebben aangesloten.

Het College van Bestuur is belast met het besturen van de vereniging, met uitzondering van die taken en bevoegdheden die expliciet aan de Raad van Toezicht zijn toegekend. Besluiten van het College van Bestuur worden ter advisering of instemming voorgelegd aan de GMR. Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor de eenheid van het totale beleid en scheidt op bestuursniveau waarborgen ter bescherming en bevordering van de identiteit van de vereniging en van de onder de vereniging ressorterende scholen. Het College van Bestuur vertegenwoordigt de vereniging in en buiten rechte.

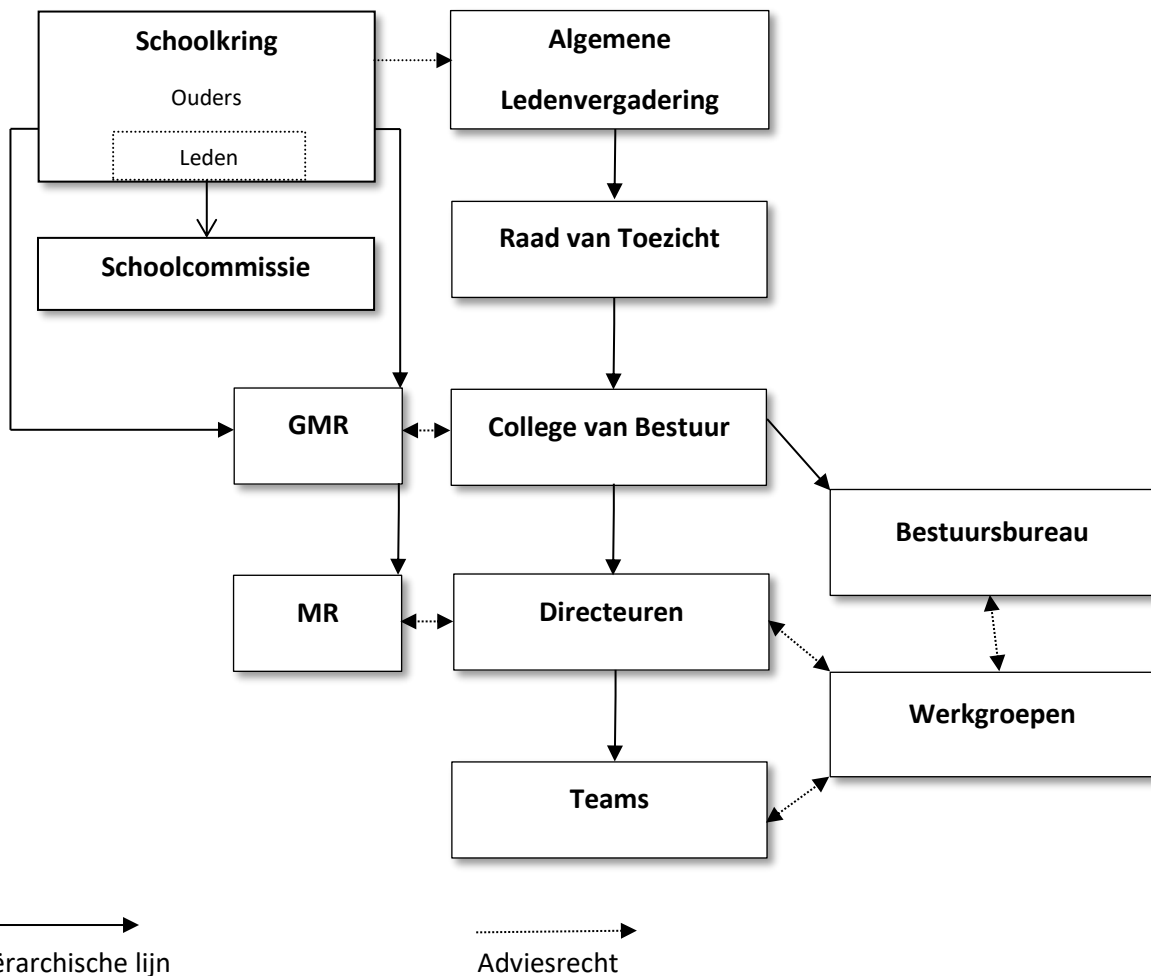
De Raad van Toezicht houdt toezicht op de bewaking van de grondslag, de verwezenlijking van de doelstelling van de vereniging en op het functioneren van het College van Bestuur. De Raad van Toezicht adviseert het College van Bestuur gevraagd en ongevraagd. De Raad van Toezicht keurt het meerjarig strategisch beleid, de begroting en het jaarverslag goed. Tevens is de Raad van Toezicht bevoegd om een accountant aan te wijzen die belast is met de controle van de jaarrekening. De Raad van Toezicht kan de ledenvergadering een statutenwijziging voorstellen.

De kernactiviteit en kernopdracht van de Scholengroep Perspectief is het verzorgen van kwalitatief hoogwaardig passend onderwijs op protestants-christelijke en algemeen bijzondere grondslag. Het werkgebied van Scholengroep Perspectief beslaat de gemeenten Stadskanaal en Westerwolde. Het bevoegd gezag is bij de overheid bekend onder nr. 41358. De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 02078858.



De Lindendorgh

1.2 Organogram.



De zwarte pijlen zijn alleen hiërarchisch in de rechterhelft van het schema. In de linkerhelft duiden ze adviesrecht aan. De stippellijn in de rechterhelft geeft ook hier het adviesrecht aan.

Scholengroep Perspectief heeft een Bestuursbureau waar naast het College van Bestuur, 2 parttime stafmedewerksters personeel en organisatie, 1 parttime eerste medewerkster financiële administratie, een parttime secretaresse, 2 stafmedewerkers onderwijs, 1 medewerker ICT en een parttime controller werkzaam zijn. Delen van de personeels en financiële administratie worden verzorgd door het administratiekantoor Akorda te Zwolle.

1.3 Omschrijving van de doelstelling.

Scholengroep Perspectief heeft als doel het oprichten en in stand houden van scholen voor protestants-christelijk en algemeen bijzonder onderwijs in haar werkgebied. Het College van Bestuur draagt daarom zorg voor het scheppen van gunstige randvoorwaarden om iedereen die aan de organisatie een bijdrage levert in staat te stellen mee te werken aan het verzorgen van kwalitatief hoogwaardig passend onderwijs.

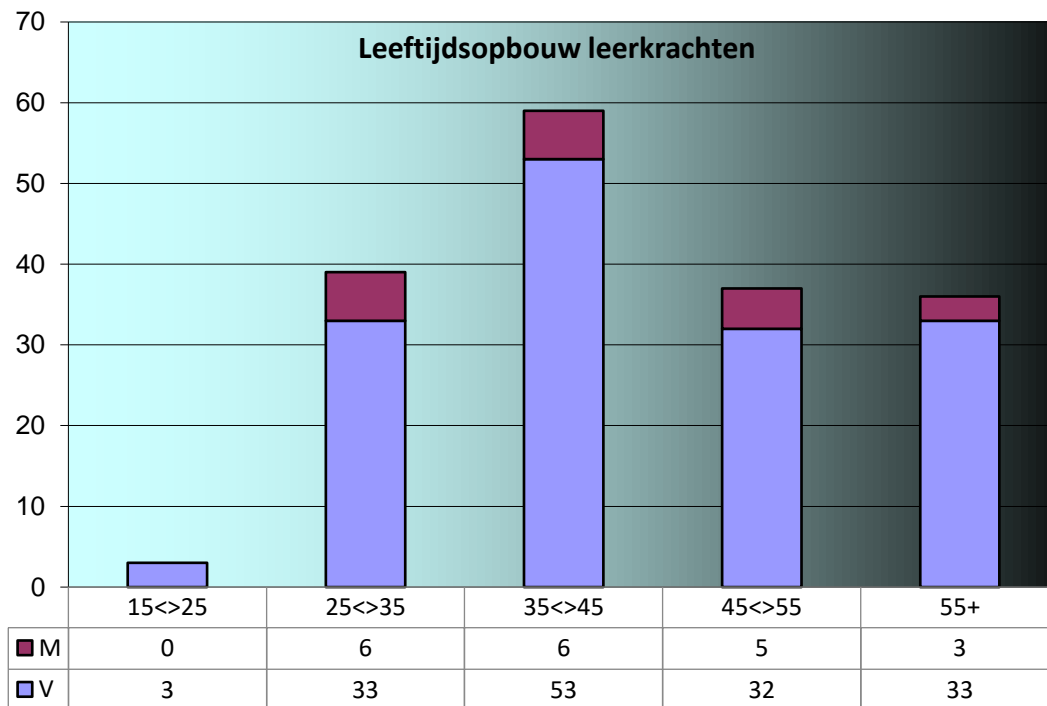
1.4 Scholen.

Het bestuur is verantwoordelijk voor de volgende scholen:

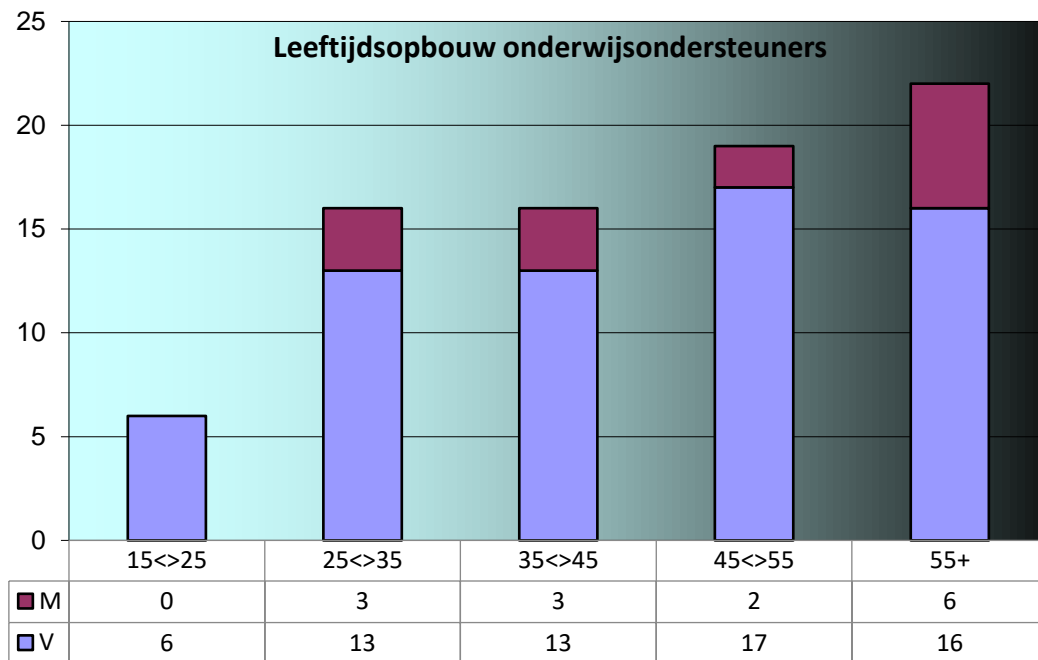
- | | |
|---------------------------------------|--|
| 1. CBS Anne de Vries te Stadskanaal | 8. ZMLK De Meidoornschool te Stadskanaal |
| 2. SBO De Baldakijn te Stadskanaal | 9. CBS Het Mozaïek te Stadskanaal |
| 3. CBS Het Gebint te Sellingen | 10. CBS Oranje Nassauschool te Stadskanaal |
| 4. CBS De Höchte te Alteveer | 11. CBS De Rank te Onstwedde |
| 5. CBS De Hoeksteen te Ter Apel | 12. CBS De Verbindingsweg te Musselkanaal |
| 6. CBS De Lindenborgh te Musselkanaal | 13. CBS De Zaaier te Vlagtwedde |
| 7. CBS De Maarsborg te Stadskanaal | 14. CBS Op de Zandtange te Mussel |

1.5 Personeel.

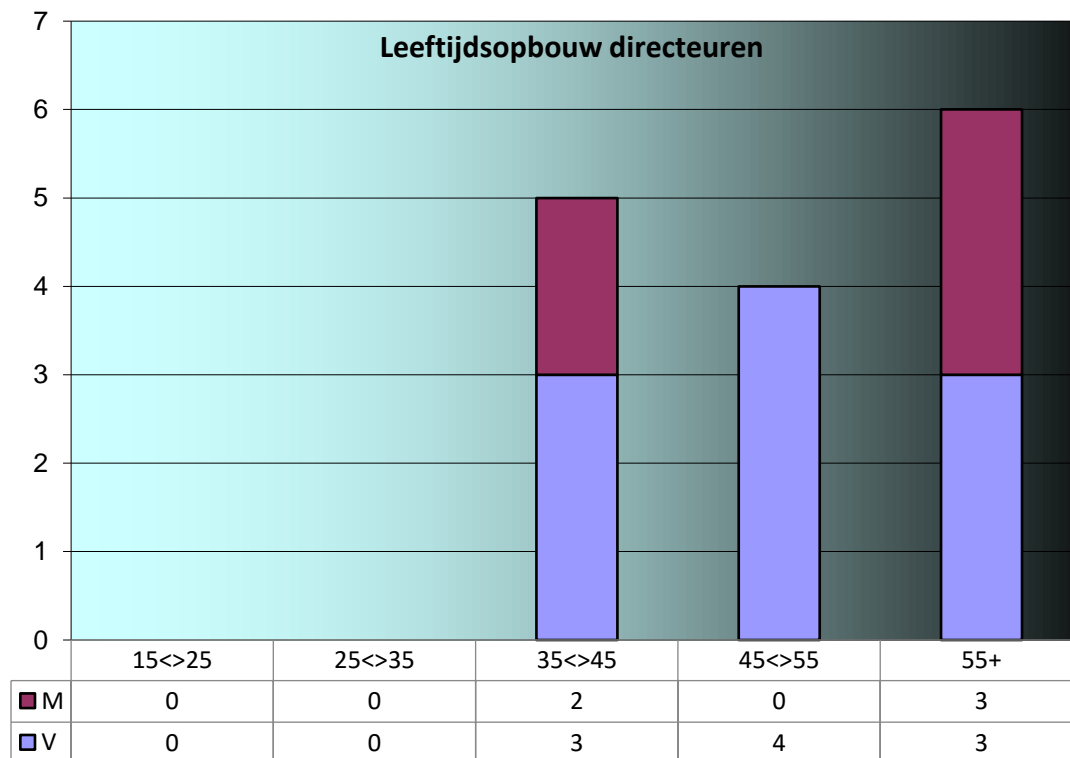
Er werken per 01-01-2019 in totaal 268 personen bij de Scholengroep Perspectief, waarvan 173 leerkrachten, waarvan de meerderheid een parttime aanstelling heeft. Van alle leerkrachten is 12% man en 88% vrouw.



Er werken per 01-01-2019 in totaal 79 onderwijsondersteuners, waarvan 18% man en 82% vrouw is.



Per 01-01-2019 werken er 15 personen in een directiefunctie, waarvan 33% man en 67% vrouw is .



1.6 Leerlinggegevens.

Het aantal leerlingen is gedaald met 39. Ook de komende jaren wordt nog een (lichte) daling van het aantal leerlingen verwacht als gevolg van de dalende bevolkingsaantallen. De gevolgen van de daling van het aantal leerlingen hopen we zoveel mogelijk op te vangen door natuurlijk verloop.

Onderstaande tabel geeft een beeld van de leerlingaantallen over de jaren 2008 tot en met 2018 en de volgende tabel bevat de prognose voor de jaren 2019 tot 2029. Deze cijfers vormen het totaal van alle 14 scholen van de vereniging.

Werkelijk aantal leerlingen.

Jaar	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal	2.173	2.158	2.090	2.067	1.967	1.924	1.846	2.026	2.005	1.966	1.954

Prognose aantal leerlingen.

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Aantal	1.934	1.895	1.861	1.835	1.822	1.801	1.788	1.784	1.776	1.785	1.767

De bovenstaande prognose is opgesteld door Verus (voorheen Besturenraad) en als we cijfers mogen geloven zien we dat er vanaf 2018 een zekere afvlakking van de daling van het leerlingenaantal valt waar te nemen. Als daarbij bedacht wordt dat er in de komende jaren een grotere groep personeelsleden in de hogere leeftijdscategorieën zullen uitstromen, zou er vanaf dat jaar een bepaalde balans bereikt kunnen worden. De verhoging in het leerlingenaantal per 2015 wordt overigens veroorzaakt door de aansluiting van SBO De Baldakijn per 01-01-2015.

1.7 Uitstroom basisscholen naar het Voortgezet Onderwijs.

In 2018 verlieten 177 leerlingen uit groep 8 onze basisscholen. Ze gingen naar:

	VSO	PRO	VMBO BL	VMBO KL	VMBO TL	HAVO	VWO	TOTAAL
Anne de Vries				3	1	4		8
Gebint					3	1		4
Höchte					1	3	1	5
Hoeksteen				2	1	1		4
Lindenborgh			1	4	4	6	2	17
Maarsborg			1	4	6	4	6	21
Mozaïek			1	3	6	7	4	21
Oranje Nassauschool			4	2	6	11	5	28
Rank			1	6	5	9	8	29
Verbindingsweg			2	2	1	1	2	8
Zaaier			1	3	8	8	3	23
Op de Zandtange				1	3	3	2	9
TOTAAL	0	0	11	30	45	58	33	177

1.7.1 *Uitstroom van het (V)SO naar het Voortgezet Onderwijs.*

De uitstroom van De Meidoornschool (SO) ging naar:

- het VSO, eigen school 15 leerlingen
- een KDC (kinderdagcentrum) 1 leerling

De uitstroom van De Meidoornschool (VSO) ging naar:

- het arbeidsproces 3 leerlingen
- een school voor praktijkonderwijs 2 leerlingen
- een CVD (centrum voor dagbesteding) 1 leerling
- beroepsonderwijs 1 leerling
- anders: emigratie 1 leerling
- onbekend 1 leerling

1.7.2 *Uitstroom het SBO naar het Voortgezet Onderwijs.*

De 51 leerlingen van De Baldakijn die in 2018 van school gingen, zijn uitgestroomd naar:

- het praktijkonderwijs: 17 leerlingen
- het VMBO BBL: 14 leerlingen
- een school voor SBO: 7 leerlingen
- een school voor ZMLK: 7 leerlingen
- het VMBO TL/HAVO 3 leerlingen
- een school van RENN4 2 leerlingen
- een V(S)O in het buitenland (Zweden) 1 leerling

1.8 *Verzuimgegevens.*

Zorg van de Zaak, de Arbodienst waar de Scholengroep Perspectief bij is aangesloten adviseert en ondersteunt bij de begeleiding van (langdurig) zieken. Er is regelmatig overleg plaats tussen de P&O-er en de bedrijfsarts. De begeleiding, het verloop en de prognose van personeelsleden die wat langer ziek zijn worden met elkaar besproken.

Onderstaande tabel laat het ziekteverzuimpercentage over de laatste 10 jaar zien. Het landelijk verzuimcijfer over 2018 lag gemiddeld voor alle sectoren op 4,3% en voor de sector onderwijs lag het percentage op 5,1%. Ons verzuimpercentage lag ook in 2018 dus nog iets boven het gemiddelde landelijke ziektepercentage voor alle sectoren en ook boven die van de onderwijssector.

De verzuimpercentages binnen Scholengroep Perspectief in een tabel:

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
5,2%	4,1%	5,9%	6,8%	9,9%	8,3%	10%	8,7%	8,3%	6,8%

1.9 *Werkgroep Personeel.*

De werkgroep personeel is een van de domeinwerkgroepen die in 2017 zijn opgestart om een samenhangend kwaliteitssysteem te organiseren. De werkgroep bestaat uit 2 directeuren, 3 stafmedewerkers van het bestuursbureau en de directeur-bestuurder. De werkgroep bereidt beleidsvoorstellen voor op het gebied van personeelsbeleid. De voorstellen worden vervolgens voorgelegd aan het directieoverleg, vervolgens voorgelegd aan het College van Bestuur die de voorstellen dan, zoals verwacht mag worden, voorlopig vaststelt en daarna ter advisering of instemming voorlegt aan de GMR. Na advisering of instemming van de GMR wordt het beleid door het College van Bestuur definitief vastgesteld en opgenomen in bijvoorbeeld het bestuursformatieplan en het personeelsbeleidsplan.

1.10 Invallersproblematiek.

Er is ook het afgelopen jaar veel tijd geïnvesteerd in het bedenken van maatregelen om voldoende invallers beschikbaar te hebben. De constatering is dat er te weinig studenten kiezen voor een baan in het onderwijs en dat er dus simpelweg te weinig mensen beschikbaar zijn om zieke collega's te vervangen. De Wet Werk en Zekerheid (WWZ), die in de onderwijssector alleen nog maar van toepassing is op het bijzonder onderwijs, vergroot het probleem nog eens een keer extra om aan voldoende menskracht te komen, maar deze wet is inmiddels al wel wat aangepast waardoor het wat minder lastig is geworden om tijdelijke contracten in te zetten voor bijvoorbeeld ziekteverlof.

Er is in 2016 een overeenkomst gesloten met onze collega-besturen van VCO MOG (Midden en Oost Groningen) en VCOG (Stad Groningen) om te komen tot een verruiming van het aantal beschikbare invallers, er is actief geworven om meer invallers te interesseren voor een (tijdelijke) werkplek bij Scholengroep Perspectief, er zijn opnieuw vaste contracten aangeboden aan invallers om zo flexibel mogelijk te kunnen blijven opereren. Al deze maatregelen hebben niet kunnen voorkomen dat er met enige regelmaat groepen kinderen opgevangen of verdeeld moeten worden over de groepen waar de juf of meester niet ziek is, dat de directeur soms voor de klas staat en dat er, met grote tegenzin van iedereen, groepen kinderen naar huis moeten worden gestuurd. Dit soort zaken ziet het bestuur als een regelrechte bedreiging voor de kwaliteit van het onderwijs en het zorgt bovendien voor nog meer (werk)druk en een taakverzwaring voor de mensen die niet ziek zijn.

1.11 Huisvesting.

Het afgelopen jaar hebben onze voormalige scholen CBS De Ark en CBS Gabriël Dam onder hun nieuwe naam CBS Het Mozaïek hun intrek genomen in een nieuwe multifunctionele accommodatie met de naam IKC Acaciahof.



1.12 Horizontaal toezicht.

Scholengroep Perspectief is een vereniging waarbij het jaarverslag wordt voorzien van een accountantsverklaring die wordt goedgekeurd door de leden van in de Algemene Ledenvergadering. Vervolgens wordt de jaarrekening op de website van de scholengroep geplaatst. Scholengroep Perspectief heeft diverse contacten met het VO in de regio, zodat er een goede overgang van leerlingen uit het PO naar het VO kan worden gegarandeerd. De GMR wordt volgens de gelden regelgeving betrokken bij alle relevante beleidsvoornemens.

1.13 Maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen betekent dat we verantwoordelijkheid (willen) dragen voor maatschappelijke problemen zoals luchtvervuiling, klimaatverandering of arbeidsomstandigheden. Scholengroep Perspectief streeft ernaar een bijdrage te leveren aan het reduceren van deze problemen. We houden rekening met de maatschappelijke effecten van onze activiteiten. We streven bij nieuwbouw van scholen naar een zo laag mogelijk energieverbruik of energieneutraliteit, dit in nauw overleg met de betrokken gemeente. Daarnaast wordt er steeds meer gebruik gemaakt van digitale communicatie zodat er minder papier hoeft te worden verbruikt.

1.14 Internationalisering.

Op de basisscholen is aandacht voor internationalisering vooral terug te vinden in het leerstofaanbod van het vak Engels. Daarnaast worden de kinderen in allerlei lessen in aanraking gebracht met andere culturen.



Hoofdstuk 2. Financiële informatie

2.1 Gevoerd financieel beleid.

Het bevoegd gezag stelt zich ten doel om de beschikbare financiële middelen verantwoord in te zetten voor het onderwijs. Zij hanteert hiertoe een (meerjaren)begroting die vanuit een inventarisatie en toerekening op schoolniveau wordt gepresenteerd als algehele verantwoordingsstuk van de vereniging. Deze begroting is taakstellend. Het College van Bestuur draagt formeel de eindverantwoording voor deze taakstelling. Periodiek wordt verantwoording afgelegd aan het bevoegd gezag over de financiële stand van zaken waarbij zowel de exploitatie als de voortschrijdende balansgegevens in zowel absolute cijfers als kengetallen worden gepresenteerd. Een analyse van de huidige financiële situatie leert dat er sprake is van een, naar het oordeel van het bevoegd gezag, gezonde financiële basis voor de toekomst van de vereniging. In het verleden opgebouwde reserves zijn ondergebracht in algemene reserves en specifieke bestemmingsreserves.

Het financieel beleid van de vereniging wordt vorm gegeven door een planning en control cyclus. Hiertoe zijn binnen de vereniging afspraken gemaakt over de procedures en verantwoordelijkheden die de realisatie van doelstellingen en de continuïteit van de vereniging moeten borgen. De cyclus kent de volgende onderdelen:

- de jaarbegroting
- de meerjarenbegroting
- de budgettering
- monitoring en rapportage
- het financieel jaarverslag

De vereniging beschikt over een passend vermogen. Hoofdbeleidsdoelstelling van dit vermogen is het afdekken van de risico's die de organisatie draagt. De opbrengsten van het vermogen gebruikt het bevoegd gezag als extra jaarlijkse baten die ten goede komen aan de exploitatie van de organisatie.

2.2 Analyse financieel resultaat.

In dit hoofdstuk wordt het resultaat op hoofdlijnen vergeleken met de begroting 2018 en de exploitatie 2017. De meerjarenbegroting 2019 – 2022 is ter vergelijking opgenomen.

2.2.1 Algemene financiële beschouwing.

De samenstelling van de jaarrekening 2018 heeft plaatsgevonden conform de richtlijnen die zijn uitgevaardigd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en die mede zijn gebaseerd op bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek. Op sommige punten wijken de OC&W richtlijnen af of zijn er aanvullende richtlijnen vanwege de specifieke eisen die de verslaggeving van onderwijsinstellingen vergt. Het jaarverslag kent een verplichte indeling op voorschrift van OC&W.

2.2.2 Balans.

Het balanstotaal is t.o.v. 2017 met € 67.000 afgenomen. De waarde van de materiële vaste activa (aanschaf inventaris, apparatuur en onderwijsleerpakket na aftrek afschrijvingen) is met € 128.000 toegenomen. De vorderingen zijn met bijna € 282.000 afgenomen en de schulden namen met € 210.000 af. Het saldo van de voorzieningen is gedaald met € 29.000. Ten gevolge van bovenstaande mutaties zijn de liquide middelen met € 81.000 toegenomen. Het geheel vertaalt zich in een toename van het eigen vermogen met € 172.526 zijnde het positief resultaat 2018.

2.2.3 Vermogenspositie.

Door het College van Bestuur en de Raad van Toezicht wordt jaarlijks de ontwikkeling van de algemene reserve en fondsen kritisch bezien en wordt nagegaan of en in welke mate het vermogen op peil is om tegenvallers op te vangen. Ook wordt gelet op de eigen vermogenspositie in relatie met de vastgelegde activa en aangegane verplichtingen.

Het beleid van het bestuur is erop gericht om de vermogenspositie in balans te brengen met de noodzaak om tegenvallers en risico's te kunnen opvangen en daarmee de toekomst van de instelling blijvend te garanderen. Tevens is het van belang dat de investeringen in gebouwen, inventaris en overige activa worden gefinancierd met eigen vermogen om de jaarlijkse exploitatie niet of zo gering mogelijk te belasten met rente en aflossing.

Het is noodzakelijk om een weerstandsvermogen in stand te houden ten behoeve van risico's die verband houden met zaken als personele verplichtingen, fluctuaties in leerlingenaantallen, gewenste (voor)investeringen in gebouwen en inventaris, organisatorische zaken en in de kwaliteit van het onderwijs in brede zin. In 2018 heeft een externe partij een risicoanalyse uitgevoerd. Hieruit is naar voren gekomen dat de Scholengroep Perspectief een gemiddeld risicoprofiel kent. In het uitvoerig rapport zijn de gesignaleerde en verwachte risico's in de periode 2018 t/m 2022 weergegeven.

2.2.4 Materiële vaste activa.

De gebouwen, waarvan het juridisch eigendom bij het bevoegd gezag berust en het economisch eigendom sinds 1 januari 1997 bij het gemeentebestuur, zijn niet opgenomen in de balans en zijn om niet in bruikleen. Onderhoud en bouwkundige aanpassingen, zowel binnenzijde als buitenzijde van het gebouw, vallen sinds 1 januari 2015 onder de verantwoording van het bevoegd gezag. De gemeente is nog uitsluitend verantwoordelijk voor nieuwbouw en grote renovaties. Het eigen aandeel in de nieuwbouw van De Rank, en de inrichting van het terrein van De Zaaier zijn uit de private middelen gefinancierd. Daarnaast is een toezegging gedaan inzake een aandeel in de nieuwbouwkosten van het Mozaïek. Deze bouwkundige investeringen worden in 10 jaar afgeschreven. In 2017 is het pand Loodzetter 7 te Stadskanaal, waarin het bestuursbureau is gehuisvest, aangeschaft. Ook deze investering komt ten laste van de private reserve. De boekwaarde bedraagt per ultimo 2018 € 398.000. In het verslagjaar werd voor € 539.000 (2017 € 236.000) aan nieuwe inventaris geactiveerd. De afschrijvingssystematiek is ingevoerd met ingang van het verslagjaar 2006. Er wordt afgeschreven over duurzame activa met een aanschafwaarde > € 500. Er wordt niet afgeschreven over de, voor zover nog aanwezige, inventaris per 1.1.2006. De totale afschrijvingslast voor inventaris, apparatuur en leermiddelen bedroeg in 2018 € 333.000 (in 2017 € 338.000). De totale aanschafwaarde van de duurzame activa bedraagt ultimo 2018 € 4,6 miljoen. De boekwaarde bedraagt per 31 december 2018 € 2,4 miljoen. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op algemeen aanvaarde bedrijfseconomische uitgangspunten.

2.2.4.1 Financiële vaste activa.

Hieronder vallen een tweetal vorderingen op respectievelijk Picto en De Bast zijnde het financieel belang dat de Scholengroep Perspectief heeft in deze organisaties. Tevens is hieronder opgenomen de vordering op Snappet inzake de waarborg in verband met tablets die in bruikleen zijn bij een aantal scholen.

2.2.5 Vorderingen.

De vorderingen laten een normaal beeld zien. De vordering op OC&W houdt verband met het betaalritme van de personele bekostiging. Deze bedraagt 7% van de totale personele lumpsumvergoeding voor het cursusjaar 2018/2019. Deze vordering wordt over de eerste 7 maanden van 2019 geëgaliseerd. De overige vorderingen hebben een normaal karakter en zijn dan wel worden begin 2019 ontvangen.

2.2.6 Liquide middelen.

De liquide middelen zijn met € 81.000 gestegen tot een bedrag van bijna € 4,9 miljoen door een afname van de vorderingen, een afname van de schulden en een positief exploitatie resultaat van € 172.000. De liquide middelen zijn uitgezet op normaal rentende rekeningen. Het gemiddeld rendement over het totaal van de uitstaande geldmiddelen bedroeg 0,3% in 2018 (was ook 0,3 % in 2017). De ook in 2017 nog verder gedaalde rentepercentages op spaartegoeden veroorzaken deze daling.

2.2.7 Eigen vermogen.

De algemene reserve publiek van Scholengroep Perspectief bedraagt op 31 december 2018, na toevoeging van het resultaat 2018, € 2,9 miljoen. Deze toevoeging is afgeleid van het “voorstel bestemming resultaat 2018” en bedraagt € 180.000 en betreft het resultaat op de normale bedrijfsvoering. De private bestemmingsreserves bedragen € 1.149.000. In 2018 is € 7.245 onttrokken zijnde de afschrijvingslasten op de bouwkundige investeringen. De bestemmingsreserves publiek bedragen € 1,4 miljoen. Bij beoordeling in 2018 door het College van Bestuur van het vrije vermogen van de vereniging in relatie met het noodzakelijke weerstandsvermogen en de risico's die de scholen lopen, is geconstateerd dat de opgebouwde reserves in zijn algemeenheid voldoende zijn om deze risico's te kunnen opvangen en dat een deel van de opgebouwde reserves beschikbaar zijn voor nieuwe investeringen.

2.2.8 Vreemd vermogen: voorzieningen en kortlopende schulden

De stand van de voorziening jubilea was per ultimo 2018 € 135.000 en is daarmee voldoende voor het afdekken van de toekomstige verplichtingen. De voorziening onderhoud bedroeg per ultimo 2018 € 855.000. Middels inventarisatie (vastgelegd in een onderhoudsplan) is in 2018 een bedrag van € 196.000 als dotatie toegevoegd aan de voorziening. De onttrekkingen ten behoeve van groot onderhoud en bouwkundige aanpassingen bedroegen € 244.000. De kortlopende schulden zijn op hoofdlijnen gelijk aan het beeld in 2017.



Staat van baten en lasten 2018

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
Baten			
Rijksbijdragen	15.096.691	14.018.227	14.187.134
Overige overheidsbijdragen	38.709	51.000	20.854
Overige baten	259.123	182.500	248.208
Totaal baten	15.394.523	14.251.727	14.456.196
Lasten			
Personele lasten	12.905.976	11.924.612	12.224.865
Afschrijvingen	383.015	374.728	387.049
Huisvestingslasten	793.507	740.188	802.371
Overige lasten	1.146.432	1.167.744	1.026.565
Totaal lasten	15.228.930	14.207.272	14.440.849
Saldo baten en lasten	165.593	44.455	15.346
Financiële baten en lasten	6.933	3.000	11.771
Resultaat	172.526	47.455	27.117

2.2.9 Exploitatie Scholengroep Perspectief.

Het positief exploitatieresultaat 2018 bedraagt € 172.526. In vergelijking met de begroting is dit een positief verschil van € 125.071. Het verschil kan op hoofdlijnen als volgt worden verklaard:

- Rijksbijdragen	€ 1.078.000	(verhoging personele lumpsum, p.a.m budget en lerarenbeurs)
- Overige overheidsbijdragen	- € 12.000	(verschil betreft niet ontvangen gemeentelijke bijdragen en niet voorziene provinciale cultuurgelden)
- Overige baten	€ 77.000	(bijdrage SWV en private baten)
- Personele lasten	- € 981.000	(cao maatregelen 2018, scholing, werkdrukverlaging, minder ontvangsten vvf)
- Afschrijving	- € 8.000	(diverse plussen en minnen)
- Huisvesting	- € 53.000	(afrekening gebruikersvergoeding Meidoorn, hogere onderhoudskosten, hogere schoonmaakkosten en lagere energie kosten)
- Overige lasten	€ 21.000	(diverse plussen en minnen, leermiddelen aanzienlijk hoger)
- Financiële baten	€ 4.000	(saldo renteopbrengsten en bankkosten iets gunstiger)

Het voordelig exploitatie resultaat 2018 wordt conform het voorstel bestemmingsresultaat toegevoegd aan het eigen vermogen.

2.2.10 Baten.

Rijksbijdragen.

De rijksvergoeding voor het kalenderjaar 2018 bedraagt € 15.097.000 en valt € 1.078.000 (7,1%) hoger uit dan begroot. Over de hele lijn is de bekostiging aanzienlijk toegenomen met name de hogere lumpsum vergoeding ter compensatie van de gestegen loonkosten, verhoging van het budget voor personeel en arbeidsmarktbeleid waaronder een compensatie voor de werkdrukverlaging en niet voorziene bijdragen lerarenbeurs verklaren grotendeels dit verschil.

De overige overheidsbijdragen zijn € 12.000 lager uitgevallen dan was begroot. Lagere bijdragen vanuit de lokale overheid voor specifieke zaken zijn hiervan de oorzaak.

Overige baten.

De overige baten bedragen € 259.000 en bestaan o.a. uit de opbrengst betreffende verhuur van onroerende zaken, opbrengsten van detachering personeel (tripartiete akkoord SWV) en overige bijdragen van derden. De baten zijn € 77.000 hoger dan begroot vanwege diverse projectmatige bijdragen en verantwoording mutaties van de schoolrekeningen.

2.2.11 Lasten.

Personele lasten.

De totale personele lasten zijn per saldo € 981.000 (8,2%) hoger uitgevallen dan was begroot. Dit wordt o.a. veroorzaakt door hogere personele lasten ten gevolge van de CAO-maatregelen in 2018, een stijging van de sociale lasten en een bredere inzet van personeel in het kader van de werkdrukverlaging. Het ziekteverzuimpercentage nam in 2018 mede vanwege diverse interne maatregelen af naar een gemiddeld percentage dat het landelijk gemiddelde van de sector benaderd. Keerzijde is dat de vergoedingen vanuit het vervangingsfonds ook lager uitvallen maar dat nemen we graag voor lief. Per saldo is er sprake van een plus. De stijging van de personele lasten wordt volledig gecompenseerd door de hogere rijksbijdragen.

Afschrijvingen.

Op aangeschafte inventaris en leermiddelen wordt jaarlijks afgeschreven op basis van de in de grondslagen van de jaarrekening genoemde termijnen. Ten opzichte van de begroting zijn de afschrijvingslasten met € 8.000 toegenomen. Door een verdere verschuiving van investeringen in leermethoden naar aanschaf van licenties, die onder de overige lasten zijn verantwoord, nemen de afschrijvingslasten op leermethoden verder af. Dit proces zal zich ook in de komende jaren als zodanig voltrekken. Anderzijds zien we door de aanschaf van notebooks en tablets t.b.v. het onderwijsproces en de hier tevens mee gepaard gaande aanpassingen van de infrastructuur een sterke toename van de afschrijvingslasten ICT.

Huisvestingslasten.

De huisvestingslasten zijn in 2018 met 7,2% (€ 53.000) gestegen t.o.v. de begroting. De gebruikersvergoedingen van met name De Meidoornschool namen wederom toe en hebben er toe geleid dat er op korte termijn hieromtrent nader onderzoek en afstemming met Cosis zal plaatsvinden. De kosten voor klein onderhoud lieten ook dit jaar weer een forse stijging zien: € 27.000 (54% t.o.v. de begroting). Op zich bijzonder omdat we steeds meer nieuwe gebouwen krijgen die onderhoudsarm zijn. Door de verdergaande inzet van alternatieve energievoorzieningen, in vooralsnog met name de nieuwe gebouwen, vallen ook in 2018 de energielasten lager uit dan begroot (23%). Daarentegen vallen de schoonmaakkosten iets hoger uit dan in de begroting was opgenomen. Kanttekening hierbij is wel dat deze kosten fluctueren met de keuzes die gemaakt worden tussen inzet eigen en extern schoonmaakpersoneel. De trend is dat meer en meer gebruik gaat worden gemaakt van extern schoonmaakpersoneel. De stijging van de overige huisvestingslasten kan aangemerkt worden als eenmalig en heeft in 2018 met name te maken met kosten rond het nieuw gebouw van het Mozaïek.

Overige lasten.

De overige lasten laten een overschrijding zien van € 120.000 (12%). We zien dat de kosten van leermiddelen en dan met name digitale leermiddelen (o.a. licenties) jaar op jaar sterk toenemen. Dit heeft uiteindelijk wel een positief effect op de investeringen (zie afschrijvingen) maar dit dient zich pas na een reeks van jaren

aan. Ook de reprocosten zien we stijgen door een toenemend gebruik van kleurkopieën en doordat voor lesmethodes steeds meer gekopieerd moet worden. De kosten voor externe ondersteuning zijn in 2018 ook toegenomen evenals de contributiekosten. Door diverse besparingen op andere onderdelen van de begroting worden eerder genoemde overschrijdingen deels opgevangen.

2.2.12 Rentebaten/rentelasten.

De werkelijk ontvangen rente viel ook in 2018 laag uit. De extreem lage rentetarieven op uitstaande geldmiddelen blijven onveranderd van kracht. De renteopbrengsten op de spaartegoeden zijn dan ook erg laag maar mogen verondersteld worden als het maximaal haalbare binnen de mogelijkheden die de regeling beleggen en belenen biedt. Het rendement op de liquide middelen bedroeg per saldo in 2018 0,25%.

2.2.13 Tenslotte.

Door de meerjarige plannen voor personeel, onderhoud en vervanging van inventaris nauwgezet te bepalen en om te zetten naar een meerjarenbegroting kan inzage worden verkregen in hoeverre de beschikbare middelen afgezet kunnen worden tegen de verplichtingen van de vereniging. Tevens wordt rekening gehouden met de wensen die binnen de organisatie leven. Het is dan ook van bijzonder belang om tijdig in te spelen op onderwijskundige ontwikkelingen en fluctuaties in leerlingenstromen. Mede gelet op bovenstaande zaken wordt planmatig gewerkt aan voorzieningen voor het onderwijs en worden tevens plannen gemaakt voor een adequate inzet van middelen voor personeel, gebouwen en ICT. Voor de verdere onderwijskundige en organisatorische aanpassing word voor zover noodzakelijk en gewenst vanuit de jaarlijks beschikbare middelen en de opgebouwde reserves financiële ruimte gecreëerd om de kwaliteit en de omvang van het onderwijsaanbod te kunnen handhaven en waar nodig te verbeteren.

De financiële positie is nog steeds gezond en de vereniging heeft middels gereserveerde middelen en voorzieningen een aanzienlijke buffer opgebouwd. De financiële kengetallen bevestigen dat beeld. Door de toch nog te verwachten verdere terugloop van de leerlingenaantallen wordt dit beeld, uitgaande van de begrotingscijfers 2019 -2022 toch iets ongunstiger. Echter nog niet in die mate dat dit tot knelpunten leidt. Ondanks een verdere afname van het aantal leerlingen zien we in dit kader geen formatieve knelpunten. Echter gezien de leeftijdsopbouw van onze personeelsleden verwachten we in de komende jaren een aanzienlijke uitstroom en het begint er, mede gezien formatieve ruimte die ontstaat vanuit nieuwe subsidiestromen, steeds meer op te lijken dat dit wel eens kan leiden tot knelpunten. De eerste tekenen dienen zich al aan met name daar waar het gaat om vervangingsbetrekkingen. In de meerjarenbegroting is voor zover bekend en redelijkerwijs in te schatten met al deze aspecten voldoende rekening gehouden. Ook naar nieuwe ontwikkelingen is gekeken en ook de hiermee gepaard gaande investeringen zijn meegenomen.

Het College van Bestuur stelt voor om het positief exploitatieresultaat toe te voegen aan de algemene reserve en de bestemmingsreserves een en ander overeenkomstig het voorstel bestemming van het exploitatieresultaat conform de bijlage resultaatbestemming.

2.3 Treasury- en financieringsbeleid.






De uitgangspunten van het voorschrift beleggen en belenen is vertaald in een treasurystatuut. Het afgelopen jaar is binnen de kaders van dit statuut, dat onlangs is geactualiseerd, gehandeld.

Per ultimo 2018 stonden de tegoeden van de vereniging, die voor langere tijd niet aangewend behoeften te worden voor de directe bedrijfsvoering op spaarrekeningen. De regeling “beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek” heeft ook hierbij als basis gediend. Treasuryzaken zijn in het verslagjaar met enige regelmaat in het bestuursoverleg besproken.

Het bestuur beschikt over een meerjareninvesteringsplan. Investerings zullen worden gefinancierd met eigen middelen. Er is voor de komende jaren geen behoefte aan het aantrekken van externe financiering.

2.4 Financiële kengetallen.

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste financiële kengetallen weergegeven. De kengetallen, met uitzondering van de rentabiliteit, voldoen aan de minimumnorm die door het college van bestuur daaraan zijn gesteld.

Scores per 31-12-2018	Werkelijk	Signaalwaarde	Score tov signaalgrens
Vermogensbeheer			
1 Kapitalisatiefactor	52,1%	35,0%	
2 Weerstandvermogen	35,1%	10% < 40%	
3 Solvabiliteit	64,2%	30,0%	
Budgetbeheer			
1 Rentabiliteit	1,1%	0%	
2. Liquiditeit (current ratio)	2,86	0,5 < 1,5	

2.4.1 Kapitalisatiefactor en weerstandvermogen op basis van grondslagen OC&W.

De kapitalisatiefactor, een ratio die is ontstaan vanuit de opdracht die de commissie Don heeft gekregen van het ministerie van OC&W om onderzoek te doen naar de financieringsstructuren en financiële risico's van onderwijsinstellingen, dient eigenlijk ter vervanging van het kengetal weerstandvermogen en heeft als doel om te signaleren of een onderwijsinstelling zijn kapitaal al dan niet efficiënt benut. De kapitalisatiefactor is het verhoudingsgetal tussen balanstotaal en totale baten en bedraagt per ultimo 2018 52,1% en ligt daarmee ruim boven de signaleringsgrens van 35%. Het betreft hier een norm die vrij algemeen is. Een percentage boven deze grens duidt op een inefficiënte benutting van kapitaal. Er zou in dat geval ruimte zijn om meer vermogen in te zetten ten behoeve van de normale bedrijfsvoering dan wel voor eenmalige investeringen. De bestuurs specifieke signaleringsgrens is berekend op 37% en een correctie van de kapitalisatiefactor door deze met zowel het private vermogen als de balanswaarde van de gebouwen en terreinen te corrigeren geeft een percentage van 50%.

Om een betere interpretatie van de kapitalisatiefactor mogelijk te maken kan deze uitgesplitst worden in een transactiefunctie, een financieringsfunctie en een bufferfunctie. Hieruit valt af te leiden dat de buffercapaciteit (de benodigde liquiditeit voor het afdekken van (rest) risico's) € 0,7 miljoen bedraagt. Gezien de ruimte die in voldoende mate aanwezig is om noodzakelijke investeringen van zowel materiële vaste activa als in gebouwen en onzekerheden omtrent toekomstige exploitatieresultaten te kunnen afdekken is dit bedrag acceptabel.

De financiële ruimte per ultimo 2018 is berekend op € 1,3 miljoen. Dit bedrag is bepaald aan de hand van het totaal aanwezige kapitaal en het benodigde kapitaal.

Als buffer voor onvoorziene risico's is een weerstandvermogen opgebouwd van 35% (incl. de component gebouwen en terreinen). Bij de berekening van dit kengetal is het totale eigen vermogen, zonder onderscheid naar bestemmingsreserves en private reserves, afgezet tegen de totale exploitatiebaten. Het bevoegd gezag heeft bepaald dat de waarde van het kengetal weerstandvermogen op basis van de actuele risico-analyse minimaal 10% moet bedragen. Hier wordt dus ruimschoots aan voldaan. Het gemiddeld percentage binnen het PO ligt op 28%.

2.4.2 Solvabiliteit.

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het "eigen vermogen" en het totale vermogen. Het geeft aan in hoeverre de vereniging in staat is om op de langere termijn te voldoen aan haar financiële verplichtingen. De waarde van dit kengetal is ultimo 2018 berekend op 64%. Dit is ruim hoger dan het vastgelegde minimum van 30%.

2.4.3 Liquiditeit.

Liquiditeit geeft aan in hoeverre het bestuur op korte termijn aan haar verplichtingen, zoals kortlopende schulden, maar ook betalingen salarissen en bekostiging investeringen, kan voldoen. De liquiditeit per ultimo 2018 bedraagt 2,9 en ligt daarmee ruim boven het binnen het onderwijs gehanteerde minimum van 0,5. Met betrekking tot het treasurybeheer is bepaald dat een hoger kengetal voor de actuele bedrijfsvoering volledig acceptabel is.

2.4.4 Rentabiliteit.

De rentabiliteit wordt bepaald door het "resultaat uit gewone bedrijfsvoering" te delen door het totaal aan baten. In non-profit organisaties wordt de rentabiliteit ook wel het begrotingsoverschot genoemd (of het begrotingstekort bij een negatief exploitatieresultaat). De norm is vastgesteld op 0%. Het bestuur streeft naar een volledig evenwicht tussen de jaarlijkse baten en lasten. De begroting 2018 toonde een positief saldo van € 47.000. Het uiteindelijke resultaat bedraagt € 173.000 positief. De rentabiliteit in 2018 komt daarmee uit op 1,1 % (begroot was 0,3%).

2.4.5 Continuïteitsparagraaf

In de meerjarenbegroting 2019-2022 is rekening gehouden met inkomsten afgeleid van een geprognoseerd leerlingenaantal. De personele uitgaven zijn naar rato gebaseerd op de formatie 2017/2018 en 2018/2019. Er is sprake van een goede balans tussen personele inkomsten en uitgaven hetgeen zich ook vertaalt in de exploitatieresultaten van de jaren 2018 – 2020. Vanaf 2021 dient zich een aanzienlijk negatief resultaat aan maar de ontwikkelingen in de komende jaren staan niet stil en er zal dan ook voldoende ruimte zijn om tijdig maatregelen te nemen om de tekorten die zich vanaf dat jaar aandienen het hoofd te kunnen bieden. Met name de personele exploitatie hebben we weer in de grip. De materiële exploitatie en dan met name de huisvestingslasten bieden meer zorg voor de toekomst.

2.4.6 Belangrijkste risico's en onzekerheden

Het ziekteverzuim is en blijft een risico. Wel zien we het percentage teruglopen maar het gemiddelde ligt nog iets boven het sector gemiddelde (6,0%). Ultimo 2018 lag ons percentage op 6,8% (in 2017 was dit nog 9%). Het percentage ligt inmiddels wel onder de grens die noodzakelijk is om eigenrisicodragers voor het vervangingsfonds te worden. Het initiatief hiertoe is inmiddels in gang gezet. Het achterstallig onderhoud van onze schoolgebouwen vormt ook een punt van zorg en aandacht. Veel gebouwen verkeren in een dusdanige staat van onderhoud dat er binnen afzienbare tijd fors geïnvesteerd dient te worden. De onderhoudsvoorziening is hierin niet toereikend omdat ingaande 2015 de volledige verantwoording voor het onderhoud buitenzijde gebouw bij het bevoegd gezag van de vereniging is komen te liggen en er geen aanvullende middelen beschikbaar zijn gesteld in relatie tot de staat van onderhoud van dat moment. Ook investeringen in het kader van energiebesparing zijn noodzakelijk dan wel gewenst. Met deze aspecten is in de meerjarenbegroting nauwelijks rekening gehouden omdat hiervoor simpelweg geen ruimte beschikbaar was. Realisatie zal leiden tot intoring van de financiële ruimte en zal tevens de druk op de exploitatie vergroten. Het onderzoek naar mogelijkheden om dit te bewerkstelligen is in gang gezet maar heeft voorsnog niet geleid tot directe resultaten. Als onderwijsinstelling blijven we in grote mate afhankelijk van onze subsidieverstrekker en daarin zit wellicht de grootste onzekerheid voor de toekomst. In economisch goede tijden zien we de geldstromen toenemen (soms volledig onvoorzien) maar de tijd heeft geleerd dat in mindere tijden zich het omgekeerde aandient.

College van Bestuur, Raad van Toezicht en schooldirecties worden middels een managementrapportage periodiek geïnformeerd over de voortgaande begrotingsuitputting in relatie tot de realisatiegegevens, relevante kengetallen en gegevens met betrekking tot personeel en organisatie. Voor het verslag van de Raad van Toezicht verwijzen wij naar hoofdstuk 5 van dit bestuursverslag.

Ultimo 2018 heeft een risico-inventarisatie plaats gevonden door een externe partij. Hierin zijn de geïdentificeerde en verwachte risico's tot en met 2022 duidelijk benoemd. De conclusie van het onderzoek, dat is samengevat in een rapport, was dat er sprake is van een gemiddeld risicoprofiel. Het interne risicobeheersings- en controlesysteem werkt naar behoren.

GEGEVENS JAARREKENING en BEGROTING							
Scholengroep Perspectief							
	Jaarrekening	Begroting	Realisatie	Meerjarenbegroting			
	2017	2018		2019	2020	2021	2022
1. Activa							
1.2 Materiële vaste activa	2.302		2.430	2.961	2.895	2.727	2.580
1.3 Financiële vaste activa	190		196	170	170	170	170
<i>Vaste activa</i>	2.492		2.626	3.131	3.065	2.897	2.750
1.5 Vorderingen	1.211		929	1.144	1.169	1.135	1.146
1.7 Liquide middelen	4.785		4.866	3.955	4.044	4.021	3.826
<i>Vlottende activa</i>	5.996		5.795	5.099	5.213	5.156	4.972
Totale Activa	8.488		8.421	8.230	8.278	8.053	7.722
<i>waarvan gebouwen en terreinen</i>	434		780	733	686	639	592
2. Passiva							
2.1 Eigen vermogen	5.232		5.404	5.236	5.209	4.986	4.501
2.2 Voorzieningen	1.019		990	779	876	857	1.017
2.4 Kortlopende schulden	2.237		2.027	2.215	2.193	2.210	2.204
Totale Passiva	8.488		8.421	8.230	8.278	8.053	7.722
<i>waarvan bestemmingsreserve privaat</i>	1.156		1.149	1.149	1.149	1.149	1.149
3. Baten							
3.1 Rijksbijdragen	14.187	14.018	15.097	13.659	13.278	12.836	12.606
3.2 Overige overh.bijdragen en -subs.	21	51	39	51	51	51	51
3.5 Overige baten	248	183	259	183	183	183	183
totaal baten	14.456	14.252	15.395	13.893	13.512	13.070	12.840
4. Lasten							
4.1 Personeelslasten	12.225	11.925	12.906	11.560	11.224	11.042	11.042
4.2 Afschrijvingen	387	375	383	452	469	445	472
4.3 Huisvestingslasten	802	740	794	732	740	732	740
4.4 Overige lasten	1.027	1.168	1.146	1.146	1.109	1.077	1.074
totaal lasten	14.441	14.208	15.229	13.890	13.542	13.296	13.328
Saldo baten en lasten	15	44	166	3	30-	226-	488-
5. Financiële baten en lasten							
financiële baten	12	3	7	3	3	3	3
	12	3	7	3	3	3	3
Netto resultaat	27	47	173	6	27-	223-	485-

Ook de kengetallen bevestigen dat de uitkomsten van de meerjarenbegroting, wel rekening houdende met de beoogde bezuinigingen, geen directe invloed op de continuïteit van de bedrijfsvoering zullen hebben. De meeste kengetallen blijven nog ruim boven de ondergrens van de signaleringswaarde.

VERMOGENS-, BUDGETBEHEER en KENGETALLEN 2014 - 2018

I Vermogensbeheer

Solvabiliteit		
signaleringsgrens	20%	€ 1.684.200
berekening solvabiliteit	64%	€ 5.404.000
Ruimte solvabiliteit t.o.v. ondergrens		€ 3.719.800

Financiële ruimte	KF in €	% van TB/KF
A. Aanwezig kapitaal	€ 6.348.000	0%
B. Benodigd kapitaal	€ 5.084.000	37%

Financiële ruimte € 1.264.000

II Budgetbeheer

1. Exploitebegroting

	saldo	cumulatief
begroot exploitatieresultaat 2019	€ 6.000	€ 6.000
begroot exploitatieresultaat 2020	€ 27.000	€ 21.000
begroot exploitatieresultaat 2021	€ 223.000	€ 244.000
begroot exploitatieresultaat 2022	€ 485.000	€ 729.000

2. Liquiditeitsbegroting

	saldo	cumulatief
stand liquide middelen 2018	€ 394.000	€ 4.866.000
saldo inkomsten - uitgaven 2019	€ 89.000	€ 4.561.000
saldo inkomsten - uitgaven 2020	€ 23.000	€ 4.538.000
saldo inkomsten - uitgaven 2021	€ 195.000	€ 4.343.000
toe-/afname liquide middelen	€ 523.000,00	

III Kengetallen

1. Financiële kengetallen

kapitalisatiefactor	37%	51%	49%	57%	56%	50%
solvabiliteit 1	< 30%	63%	61%	62%	62%	64%
solvabiliteit 2	< 30%	73%	71%	75%	74%	76%
liquiditeit (current ratio)	0,5 - 1,5	1,90	1,82	2,88	2,68	2,86
weerstandvermogen	10% - 40%	32%	29%	35%	33%	30%
rentabiliteit	0,0%	-0,9%	-0,5%	-1,8%	0,2%	1,1%
begrote rentabiliteit			-0,1%	-0,9%	-1,2%	0,3%

2. Exploitatiekenngetallen

rijksbijdragen / totale baten	90,9%	94,0%	94,9%	98,1%	98,1%	98,1%
overige overheidsbijdragen / totale baten	3,1%	2,3%	2,3%	0,0%	0,1%	0,3%
overige baten / totale baten	6,0%	3,7%	2,9%	1,8%	1,7%	1,7%
personeelslasten / totale baten	82,7%	84,4%	84,6%	86,3%	84,6%	83,8%
materiële lasten / totale baten	18,9%	17,2%	16,8%	15,7%	15,3%	15,1%
totale lasten / totale baten	101,5%	101,6%	101,4%	102,0%	99,9%	98,9%

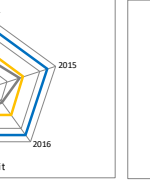
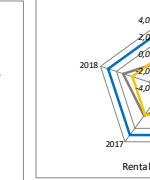
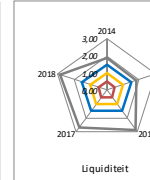
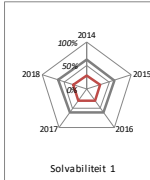
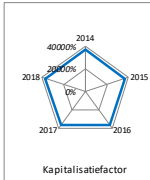
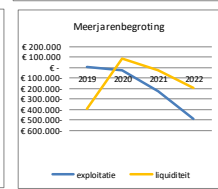
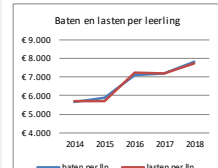
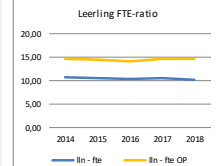
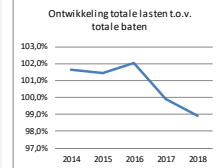
3. FTE-leerling ratio's

teldatum 1 oktober	2014	2015	2016	2017	2018
FTE totaal	201,00	196,00	196,00	190,00	192,00
FTE OP	147,00	143,00	143,00	137,00	134,00

4. Leerling-FTE ratio's

leerling-FTE ratio	2.153	2.076	2.026	2.005	1.966
leerling-FTE OP ratio	10,71	10,59	10,34	10,55	10,24
leerling-FTE OP ratio	14,65	14,52	14,17	14,64	14,67
baten per leerling (excl. financiële baten)	€ 5.660	€ 5.881	€ 7.112	€ 7.210	€ 7.831
lasten per leerling (excl. financiële lasten)	€ 5.706	€ 5.714	€ 7.257	€ 7.202	€ 7.746
index baten per leerling	100	103,9	125,7	127,4	138,4
index lasten per leerling	100	100,2	127,2	126,2	135,8

* gegevens excl Baldokijn



blauwe lijn: bovengrens, rood: ondergrens, geel: middenwaarde, grijs: uitkomst

KENGETALLEN 2018 - 2022

Kengetallen

1. Financiële kengetallen

	signalering	2018	2019	2020	2021	2022
kapitalisatiefactor	37%	50%	54%	56%	57%	56%
solvabiliteit 1	< 30%	64%	64%	63%	62%	58%
solvabiliteit 2	< 30%	76%	73%	74%	73%	71%
liquiditeit (current ratio)	0,5 - 1,5	2,86	2,30	2,38	2,33	2,26
weerstandvermogen	10% - 40%	30%	32%	33%	33%	30%
rentabiliteit	0,0%	1,1%	0,0%	-0,2%	-1,7%	-3,8%

2. Exploitatiekenngetallen

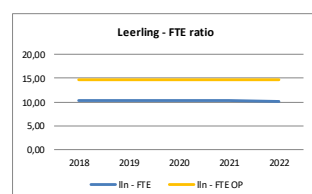
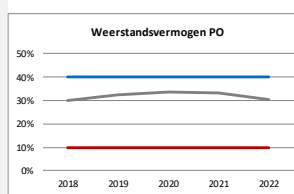
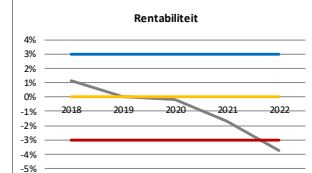
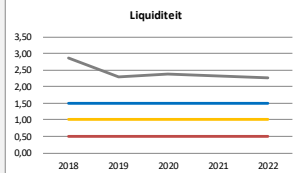
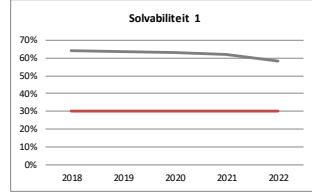
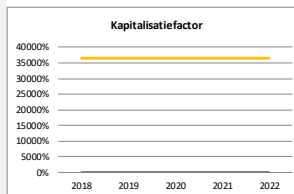
	benchmark	2018	2019	2020	2021	2022
rijksbijdragen / totale baten	90,9%	98,1%	98,3%	98,3%	98,2%	98,2%
overige overheidsbijdragen / totale baten	3,1%	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
overige baten / totale baten	6,0%	1,7%	1,3%	1,4%	1,4%	1,4%
personeelslasten / totale baten	82,7%	83,8%	83,2%	83,1%	84,5%	86,0%
materiële lasten / totale baten	18,9%	15,1%	16,8%	17,2%	17,2%	17,8%
totale lasten / totale baten	101,5%	98,9%	100,0%	100,2%	101,7%	103,8%

3. FTE-leerling ratio's

teldatum 1 oktober	2018	2019	2020	2021	2022
FTE totaal	192,0	188,9	186,0	181,0	176,0
FTE OP (streefformatie)	134,0	133,3	130,0	126,0	122,0

totaal leerlingen *	1.966	1.955	1.915	1.856	1.797
leerling-FTE ratio	10,24	10,35	10,30	10,25	10,21
leerling-FTE OP ratio	14,67	14,67	14,73	14,73	14,73
baten per leerling (excl. financiële baten)	€ 7.831	€ 7.106	€ 7.056	€ 7.042	€ 7.145
lasten per leerling (excl. financiële lasten)	€ 7.746	€ 7.105	€ 7.072	€ 7.164	€ 7.417
index baten per leerling	100	90,8	90,1	89,9	91,2
index lasten per leerling	100	91,7	91,3	92,5	95,7

* = basis prognose leerlingen per 1.10.2018



Hoofdstuk 3. Onderwijskundig beleid

3.1 Onderwijskwaliteit.

Scholengroep Perspectief biedt op alle scholen eigentijds en kwalitatief hoogwaardig onderwijs aan, dat aansluit bij de maatschappelijke ontwikkelingen. Het verbeteren van het onderwijs is een voortdurend proces in de kwaliteitszorg van de scholen. Daarbij streven we naar een kwaliteitsniveau waarbij alle scholen minimaal voldoen aan de wettelijke eisen en het gemiddelde niveau van heel Perspectief daar boven ligt.

Inspectie

In september 2017 heeft de inspectie dit onderzoek voor het eerst uitgevoerd. Hoewel er aandachtspunten zijn genoemd heeft de inspectie geen ernstige risico's geconstateerd voor onze scholen. Aanvullende extra onderzoeken waren daarom niet nodig. Wel heeft de inspectie vastgesteld dat de standaard kwaliteitszorg nog onvoldoende is. Geconstateerd is dat het kwaliteitszorgsysteem volop in ontwikkeling is, maar op dat moment nog onvoldoende adequaat is ingericht voor een goede beoordeling. Bij de kwaliteitsaanpak hebben we rekening gehouden met de constatering van de inspectie als het gaat om meer grip op de kwaliteit van de scholen en de samenhang in beleid op bestuurs- en schoolniveau.

Kwaliteitsontwikkeling

In 2018 hebben we een aantal grote stappen gezet om ons als vereniging meer te profileren en te professionaliseren. Dat heeft geleid tot een aantal ontwikkelingen die de basis vormen van een nieuwe koers en richting die we met elkaar willen inzetten. Enkele memorabele stappen daarin zijn geweest:

- Omslag van focus van autonome school naar bestuurlijke eenheid met gezonde dialoog over de onderlinge verhouding en verwachtingen.
- Bezinning op gezamenlijke en gedragen visie binnen Perspectief.
- De personeelsdag (mei 2018), waarin medewerkers hun mening en ideeën is gevraagd op voor hen relevante thema's.
- Start leergang effectief leiderschap voor directeuren als opmaat voor het realiseren van ambities en kwaliteit.

In het beleidsplan 2019-2023 zal deze informatie gebruikt om onze ambities te formuleren en om richting te geven aan beleidsvoornemens die we in de komende jaren willen concretiseren.

De doorontwikkeling van de bestuurlijke monitor biedt steeds meer handvatten als het gaat om concrete informatie en gegevens waarop sturing mogelijk is. Zo is alle aanwezige expertise binnen de scholen in kaart gebracht, zijn de schoolgidsen getoetst aan de wettelijke voorschriften (en waar nodig is actie ondernomen tot aanpassing en herstel) en is het bestuur gestart met schoolvisitatie. Waar we aan werken is om de input van kengetallen, basisinformatie te standaardiseren.

Een andere ontwikkeling is dat we sterker dan voorheen ons richten op het gebruik van Vensters PO als het gaat om de publiekelijke verantwoording en profilering van onze scholen. Een aantal scholen is hier ondertussen ervaring mee aan het opdoen met als doel om dit op alle scholen uit te rollen.

Professionalisering

Scholengroep Perspectief investeert stevig in kennis en vaardigheden van hun medewerkers. We constateren dat teamscholing steeds belangrijker aan het worden is als het gaat om de verbinding tussen het realiseren van doelen en ambities op de scholen. Ook zien we een ontwikkeling waarin bovenscholse scholingsprogramma's meer en meer functioneel worden naar scholen toe en naar individuele medewerkers. Deze ontwikkelingen zijn aanleiding geweest om het beleid op het gebied van scholing en deskundigheidsbevordering te herzien. Hiervoor zijn uitgangspunten vastgesteld waaraan dat beleid moet gaan voldoen.

In 2018 is een bovenscholse coach aangesteld met als opdracht om startende leerkrachten en LIO-ers te begeleiden. De beoogde kwaliteitsslag moet ertoe leiden dat nieuwe leerkrachten beter toegerust worden, maar ook zich bewust zijn van een starterspositie en wat er nodig is om te groeien naar een hoger niveau van functioneren. Daarnaast heeft deze medewerker de opdracht om de verbindende schakel tussen

opleiding en praktijk te zijn. Een aantal scholen is ondertussen gestart als opleidingsschool en dat aantal willen de komende jaren verder uitbreiden. Een wens op dit gebied is om een vergelijkbare kwaliteitsslag te realiseren m.b.t. de onderwijsassistenten.

3.2 Opbrengsten Schooleindonderzoek (SEO)

Onder Scholengroep Perspectief vallen 12 reguliere basisscholen en 2 scholen voor speciaal (basis)onderwijs. Op alle reguliere basisscholen wordt de schooleindoets afgenomen. Wat betreft de andere 2 scholen, de school voor speciaal basisonderwijs, resp. (voortgezet) speciaal onderwijs geldt dat deze (nog) niet deze verplichting hebben. De uitstroomresultaten van deze beide scholen staan daarom op een andere manier vermeld.

Opbrengsten schooleindonderzoek reguliere basisscholen

Ook in het schooljaar 2017/18 is de Centrale Eindtoets van Cito afgenomen op de scholen. Omdat er in de afgelopen jaren nieuwe toetsen op de markt zijn gekomen, hebben we besloten om de scholen met ingang van het schooljaar 2018/2019 vrij te laten in de keuze van een instrument om de eindresultaten te meten. Doordat landelijk overgeschakeld wordt naar referentieniveaus blijft het daardoor mogelijk om de resultaten van alle scholen op bestuursniveau in kaart te brengen.





In de tabel hieronder zijn de resultaten weergegeven over de laatste 5 jaar.

Meerjarenoverzicht eindopbrengsten periode 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018	2018 zc	2018 corr.
Anne de Vries	531,0*	537,4	533,5	536,2	535,2	535,2	-
Ark	533,2	540,1	536,9	536,6		-	-
Gabriël Dam	529,3	540,1	532,1	535		-	-
Mozaïek					536,1	534,9	536,1
Gebint	535,8	529,7	535,2	536,5	537,5	537,5	-
Höchte	538,5	537,7*	537,3	538,2	539,4	539,4	-
Hoeksteen	535,3 *	538,1	540,7*	536,7	539,5*	535,3	539,5
Lindenborgh	533,5*	534,0	538,5	526*	533,8	533,8	-
Maarsborg	540,4*	540,4	540,1	539,1	537,0	537	-
Oranje Nassauschool	535,1	530,0	535,1*	534	533,4	532,5	533,4
Rank	535,4	538,6	535,7	538,5	535,5	535,5	-
Verbindingsweg	528,8	532,9	535,3		531,4	531,4	-
Zaaiër	532,3*	539,6	540,7	537,4	537,8	537,8	-
Zandtange	539,3 *	536,6	537,4	530,1	537,1	537,1	-

Scholengemiddelde	533,7	536,5	536,6	536,2	535,8
Landelijk gemiddelde	534,4	534,8	534,5	534,5	534,9

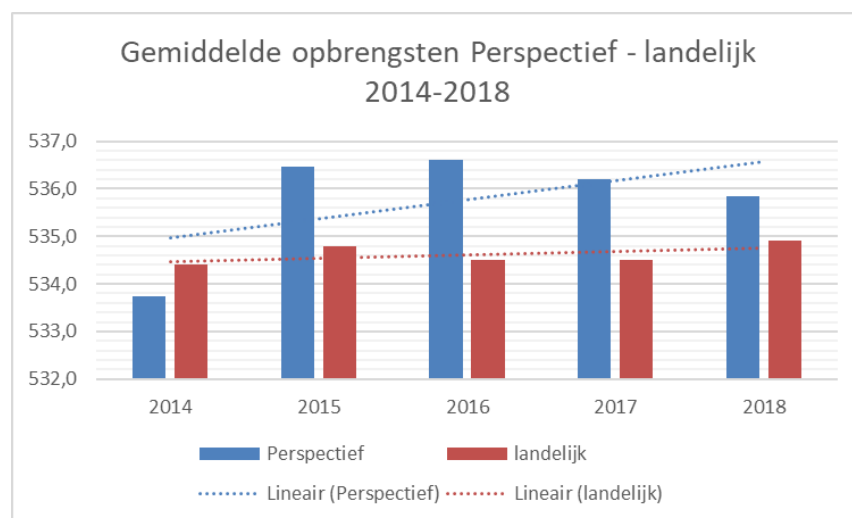
* op basis van herberekening

	boven bovengrens
	boven landelijk gemiddelde en onder bovengrens
	onder landelijk gemiddelde en boven ondergrens
	onder ondergrens

In 2018 zijn de schoolopbrengsten van 3 scholen gecorrigeerd (zie de laatste kolom in tabel 2). Dit betreft in totaal 6 leerlingen. In 4 gevallen was er sprake van een vastgesteld IQ <80 en 2 situaties waarin sprake was van een ingestroomde leerling in groep 7 en/of 8 (minder dan 2 jaar onderwijs op de desbetreffende school).

In onderstaande tabel zijn de resultaten over de afgelopen 5 jaar afgezet tegen het landelijk gemiddelde. Naast de resultaten van Perspectief vergeleken met het landelijk gemiddelde zijn daar de trendlijnen toegevoegd. Waar de rode lijn (landelijk gemiddelde) nagenoeg horizontaal blijft, laat de blauwe lijn (gemiddelde Perspectief) een stijging zien in het voortschrijdend gemiddelde. De lineaire groei van Perspectief is uiteraard mooi, maar geeft – vooruitkijkend naar 2019 – ook reden om hier even met alle nuchterheid kennis van te nemen. Immers, het zou wel eens zo kunnen zijn dat, rekening houdend met het slechte jaar 2014 én de daling van de opbrengsten in de laatste 2 jaar, het beeld er volgend jaar heel anders uitziet: een dalende lijn in plaats van een stijgende, waardoor de gemiddelde opbrengsten van Perspectief eerder dichterbij het landelijk gemiddelde komen dan dat deze daarvan verder af gaat wijken naar boven.

Overzicht landelijk gemiddelde score en gemiddelde score Perspectief over de periode 2014 t/m 2018



De kwantitatieve en kwalitatieve analyse van de opbrengsten heeft geleid tot een aantal conclusies en bevindingen:

1. Na 3 jaren van stijgende opbrengsten laat het gemiddelde van onze scholen in 2018 een daling zien. Wel zijn de gemiddelde opbrengsten nog steeds boven het landelijk gemiddelde.
2. Van de 12 scholen scoorden zowel vorig jaar als dit jaar 8 scholen boven het landelijk gemiddelde. Van de overige 4 scholen scoorden er 2 onvoldoende tegenover 3 vorig jaar. Eén school heeft nu twee opeenvolgende jaren onvoldoende opbrengsten. Hier is door het bestuur actie op ondernomen om samen met de school zicht te krijgen op de oorzaken hiervan.
3. Hoewel bovenscholse sturing wordt uitgevoerd (monitoring opbrengsten door het bestuur) blijkt het op inhoud sturen lastig. Het zoeken naar trends en ontwikkelingen en het inzichtelijk maken van schoolspecifieke factoren begint weliswaar door de uniforme inrichting van Parnassys te groeien, maar levert nog geen mechanismen om de sturing vorm en inhoud te geven.
4. Onvoldoende grip hebben op de resultaten bovenscholse impliceert eveneens dat we ook (mogelijke) knelpunten, trends en risico's onvoldoende in kaart kunnen brengen om daar een voorspellende waarde aan te hangen.
5. De analyse bovenscholse zal vooral directeuren en ib-ers moeten aanzetten om samen met hun team na te denken over gesignaleerde afwijkingen van de eigen school om daar gerichte interventies op in te kunnen zetten.

Naar aanleiding van afwijkende resultaten op de schooleindtoets hebben alle scholen – waar dat aan de orde was – overleg gehad met de ouders v.w.b. de schoolkeuze VO. Dit heeft in een aantal gevallen geleid tot aanpassing van het advies. In de meeste gevallen ging het om aanscherping van een dubbeladvies (bijv. VBMO-TL/HAVO of HAVO/VWO).

Uitstroomgegevens SBO en (V)SO

Onder Scholengroep Perspectief vallen 2 scholen waar speciaal onderwijs wordt gegeven. Dat betreft de speciale school voor basisonderwijs De Baldakijn en de school voor (voortgezet) speciaal onderwijs De Meidoornschool. Voor deze beide scholen geldt dat zijn niet het verplichte schooleindonderzoek moeten afnemen bij de oudste leerlingen. Voor deze scholen zijn de uitstroomgegevens belangrijk. Deze gegevens zijn in dit jaarverslag opgenomen onder hoofdstuk 1.7.

3.3 Strategisch beleid.

Het huidige beleidsplan 2015-2019 is voor een belangrijk deel niet meer bruikbaar. Enerzijds omdat beschreven aandachtspunten uitgevoerd zijn of ondertussen gedateerd zijn, anderzijds omdat is dat dit plan niet meer aansluit bij de ontwikkelingen die op dit moment gaande zijn binnen de organisatie. Kortom, de relevantie van dit plan is na de eerste twee jaren van de planperiode nog maar heel klein.

Om de gewenste kwaliteitsslag te kunnen maken, is een heldere en toekomstgericht bestuurlijk kader nodig gebaseerd op een gezamenlijke visie. In 2018 is er gestart met een opleidingstraject van bestuur en management, waarin leiderschap centraal staat. Het vaststellen van een breed gedragen visie op onderwijs en organisatie is een van de doelen die we daar willen bereiken. Een concept ontwerp is ondertussen gereed, dit zal in het komende jaar uitgewerkt en vastgesteld worden.

3.4 Passend onderwijs

Om ervoor te zorgen dat alle kinderen een passende plek krijgen, hebben de besturen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. Alle scholen die deel uitmaken van Scholengroep Perspectief zijn aangesloten bij het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO 20.01. De VSO-afdeling van De Meidoornschool is aangesloten bij het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 20.02 Groningen Ommelanden.

In het samenwerkingsverband PO werken alle scholen voor primair onderwijs van de provincie Groningen en de Drentse gemeente Noordenveld samen. Zowel basisscholen, als scholen voor speciaal onderwijs (SO cluster 3 en 4) en speciale scholen voor basisonderwijs (SBO) behoren tot genoemd samenwerkingsverband. Bij de inrichting van de nieuwe samenwerkingsverbanden is indertijd besloten de middelen zoveel mogelijk te decentraliseren. Dat betekent dat besturen voor een belangrijk deel zelf mogen beslissen hoe deze middelen ingezet worden. Wij hebben ervoor gekozen om scholen te faciliteren met extra (formatieve) middelen voor zorg en ondersteuning. En daarnaast door het beschikbaar stellen van gelden voor (tijdelijke) ondersteunende arrangementen. Wat het laatste betreft, hebben we vastgesteld dat de beschikbare arrangementen onvoldoende aansluiten bij de ondersteuningsbehoeften van leerlingen. Reden om te stoppen met deze arrangementen en de vrijgevallen middelen naar de scholen over te hevelen. Zij hebben daardoor meer ruimte, vrijheid en flexibiliteit gekregen om deze middelen daar in te zetten waar dat nodig is. Wel is hier de voorwaarde aan verbonden dat deze middelen geormerkt zijn (specifiek bedoeld voor leerlingondersteuning) én scholen dienen jaarlijks vooraf aan te geven waar deze middelen voor ingezet gaan worden (met toetsing achteraf).

In 2018 heeft elke school een nieuw schoolondersteuningsprofiel opgesteld. Hiervoor is gebruik gemaakt van het format dat door het samenwerkingsverband hiervoor is opgesteld. Aan de scholen is eveneens een handreiking gedaan met betrekking tot de uitwerking en aandachtspunten. Specifiek is daarbij de aandacht gevraagd voor het concreet maken van de specifieke expertise van de school en hoe deze ingezet wordt en daarnaast waar de grenzen liggen van de ondersteuningsmogelijkheden van de school. Een derde punt is de aandacht voor een goede en transparante communicatie hierover met de ouders.

Steunpunt Passend Onderwijs.

In de scholen is veel deskundigheid waardoor leerproblemen maar ook opgroei- en opvoedproblemen tijdig kunnen worden gesignaleerd. Scholen kunnen lichte curatieve interventies uitvoeren. Als een school behoefte heeft aan advies of ondersteuning, dan kan een beroep worden gedaan op het Steunpunt Passend Onderwijs van Scholengroep Perspectief. In het Steunpunt Passend Onderwijs werken enkele deskundigen samen. Het Steunpunt Passend Onderwijs is dus een expertisecentrum voor hulpvragen van scholen met betrekking tot:

Leerproblematiek	Gedragsproblematiek
Didactische problematiek	Sociaal-emotionele problematiek
Medische- en motorische problematiek	Zorgstructuur
Groepsdynamiek	Klassenmanagement

Hun expertise kan worden ingezet voor de uitvoering van een drietal taken, te weten:

- Consultatie en advisering: adviseren basisscholen met betrekking tot de ondersteuningsbehoefte van een leerling (handelingsalternatieven, eigen leerlijn, arrangement).
- Onderzoek: uitvoeren van onderzoek in overleg met de basisschool (pedagogisch / didactisch / psychologisch / video interactiebegeleiding / observatie).
- Beoordeling: evalueren of een basisschool naar vermogen heeft gehandeld om het kind op de eigen school een passend onderwijsaanbod te doen en ook of het opgebouwde leerlingendossier voldoende informatie bevat om een toelaatbaarheidsverklaring te ontvangen voor een school voor speciaal basisonderwijs (SBO) of een school voor speciaal onderwijs (SO). Het Steunpunt Passend Onderwijs brengt advies uit aan het College van Bestuur, die goedkeuring moet geven voor een aanmelding bij het SBO, het SO of een aangepast arrangement voor extra ondersteuning op een basisschool.

Leernetwerk voor intern begeleiders.

Het netwerk van interne begeleiders is in 2017 geëvalueerd. Op basis daarvan is geconstateerd dat de rol en taak van de interne begeleiders in de afgelopen jaren dusdanig is gewijzigd dat herpositionering nodig is. De functiebeschrijving van intern begeleider is opnieuw in samenspraak met de ib-ers vastgesteld en opgewaardeerd m.n. op de domeinen beleidsontwikkeling en coaching. Tevens is de organisatie van het netwerk geprofessionaliseerd, waarmee de ib-ers gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het functioneren van het netwerk.

3.5 Veiligheidsbeleid.

Vanaf augustus 2015 geldt dat we een wettelijke zorgplicht hebben wat betreft de sociale veiligheid van onze leerlingen. Wij vinden het welzijn en welbevinden van ieder die bij onze organisatie betrokken is belangrijk. Ons veiligheidsbeleid was daar ook al op ingericht. De nieuwe wetgeving is voor ons aanleiding geweest om het beleid te evalueren en te actualiseren. Waar nodig worden nieuwe aspecten toegevoegd. Op alle scholen is een gestandaardiseerd instrument ingevoerd voor het jaarlijks monitoren van de ervaren sociale en fysieke veiligheid van alle leerlingen en hun welbevinden. Alle scholen gebruiken een instrument dat voldoet aan de Cotan-richtlijnen.

Op alle scholen wordt een nieuw programma voor sociaal-emotionele ontwikkeling ingevoerd. De meeste scholen hebben dit ondertussen ook gerealiseerd. Aan dit programma is gelijk de monitor gekoppeld. Het overgrote deel van de scholen kiest voor de Kanjertraining in combinatie met Canvas, andere scholen gebruiken als Zien! of Kiva al dan niet in combinatie met een bestaand of nieuw programma.

De resultaten van de individuele scholen maken onderdeel uit van de bestuursgesprekken, waar mogelijk in combinatie met andere tevredenheidsonderzoeken die tweejaarlijks worden afgenomen. Het is nog niet mogelijk om een goed bestuurlijk overzicht te krijgen van alle scholen. Hier wordt aan gewerkt.

3.6 Klachten.

Iedereen die deel uitmaakt van de scholengroep kan een klacht indienen, dus zowel leerlingen als ouders, stagiaires, leerkrachten, niet-onderwijzend personeel e.d. Voor klachten kan men terecht op de desbetreffende school. Voor meer informatie kan men contact opnemen met de interne

vertrouwenspersoon of de directeur van de school. Binnen Scholengroep Perspectief is tevens een externe vertrouwenspersoon aangesteld.

De afhandeling van een klacht gaat globaal als volgt: zodra er een klacht is binnengekomen, worden de betrokkenen hiervan in kennis gesteld. De beklagde wordt in de gelegenheid gesteld zich mondeling of schriftelijk te verweren als hij of zij daartoe de behoefte voelt, al dan niet bijgestaan door een externe deskundige. Een ingediende klacht wordt binnen 30 werkdagen door de vertrouwenspersoon afgehandeld. Binnen 10 werkdagen wordt melding gemaakt van de maatregelen die men neemt tegen de beklagde. Dit gebeurt in eerste instantie aan de adviesgevende, de beklagde en de klager.

De klachtenprocedure staat beschreven in elke afzonderlijke schoolgids.



Hoofdstuk 4. Jaarverslag GMR

In dit jaarlijkse verslag blikt de GMR van Scholengroep perspectief terug op haar werkzaamheden in het schooljaar 2018.

De GMR bestaat op dit moment uit 5 leden, met 2 leden als vertegenwoordiging van de oudergeleding en 3 van de personeelsgeleding. De samenstelling van de GMR is het afgelopen jaar gewijzigd. Wij hebben afscheid genomen van Henk Jan Veninga (ouder van de Oranje Nassauschool in Stadskanaal). Er zijn op dit moment vacatures, één voor een personele bezetting en twee voor een ouder bezetting voor de GMR.

De medezeggenschapsraad (MR) in het onderwijs is het orgaan voor medezeggenschap, voor inspraak en is bij wet geregeld. Het medezeggenschapsrecht is geregeld in de Wet Medezeggenschap op Scholen (hierna: WMS). Hiervoor hebben wij de MR-en gevraagd om een reglement op te stellen en deze na invullen en ondertekenen van de directie retour te sturen aan de GMR. De verantwoordelijkheid voor het beleid van de school is in handen van het schoolbestuur. Dit beleid is meestal van invloed op de leerlingen, het personeel en de ouders. Zowel ouders als personeel kunnen ook actief meedenken over het beleid, door middel van de medezeggenschapsraad (MR), die elke school verplicht moet hebben. Het afgelopen jaar is dit beleid getoetst door de inspectie van onderwijs. Daar zijn veel goede dingen uitgekomen en een aantal punten waaraan gewerkt moet worden. De GMR zal het bestuur hierin ondersteunen en adviseren waar nodig. Want MR en GMR kunnen ook zelf met voorstellen en adviezen komen. De GMR heeft een reglement waarin volgens de WMS haar taken en bevoegdheden formeel zijn vastgelegd. Het afgelopen jaar hebben wij van alle scholen de reglementen ontvangen en verzameld. Bedankt daarvoor.

De GMR vergadert bijna iedere maand. De vergaderingen worden voor een belangrijk deel bepaald door het bestuderen en beoordelen van de stukken die door het College van Bestuur worden aangedragen. Daardoor vonden er het in het vorige jaar minder vergaderingen plaats, dan normaal. Zowel op verzoek van de GMR als van het College van Bestuur kan een gezamenlijk overleg worden gepland om toelichting en informatie te geven.

Terugblik van de activiteiten van de afgelopen periode:

- Jaarplanning en activiteitenplan opgesteld en afgestemd met bestuurlijke activiteiten;
- Instemming op de lief en leed regeling;
- Advies op het protocol aanmelding en toelating leerlingen;
- Instemming op het document klachtenprocedure;
- Advies op eigen risicodragerschap WGA en ziektekosten;
- Advies op de vakantie regeling 2018-2019;
- Advies op de meerjarenbegroting 2018-2019;
- Bestuderen van het financieel beleidsplan/begroting;
- Reglementen voor de MR-en verzameld.

Ook is er afgelopen jaar weer een MR-cursusavond georganiseerd. Deze keer in samenwerking met “de ouders van Waarde”. Omdat de avond als positief en nuttig werd ervaren, is besloten voor het schooljaar 2018-2019 weer een dergelijke bijeenkomst te organiseren.

Er is dit schooljaar ook het inspectierapport binnengekomen. Dit was naar aanleiding van het onderzoek door de inspectie van onderwijs. Gelukkig zijn daar veel positieve punten uit naar voren gekomen en een aantal punten waaraan gewerkt moet worden.

Er is gestaakt voor een betere CAO waardoor het afgelopen jaar 1x de scholen van Scholengroep Perspectief zijn gesloten.

Er is het afgelopen jaar een start gemaakt met de sollicitatieprocedure voor het zoeken naar een nieuwe directeur-bestuurder.

Wanneer er nog vragen zijn, de GMR is per mail bereikbaar via: jeroen.delhaas@sgperspectief.nl

Hoofdstuk 5. Jaarverslag Raad van Toezicht

Verslag Raad van Toezicht over 2018.

De Raad van Toezicht van Scholengroep Perspectief heeft ook in 2018 weer met veel plezier en toewijding invulling gegeven aan zijn taak met betrekking tot het interne toezicht binnen de scholengroep. Daarnaast is de Raad van Toezicht voor de bestuurder en de stafmedewerkers een klankbord geweest in de ontwikkeling van beleid op verenigingsniveau ten dienste van de scholen, die bij Scholengroep Perspectief zijn aangesloten.

Samenstelling

De Raad van Toezicht kende over het gehele jaar 2018 de volgende samenstelling:

Mevr. C. Prummel

Dhr. Y. Kootstra

Mevr. A. Wiegersma

Dhr. H. Timmer

Dhr. H. Veninga

Werkwijze.

De Raad van Toezicht geeft invulling aan haar taak door in een zestal vergaderingen per jaar te overleggen met de directeur-bestuurder, de financieel controller en de stafmedewerker onderwijs. In deze overleggen komen zowel het voorgenomen beleid ten aanzien van financiële als onderwijskundige zaken aan de orde. Ook wordt het gevoerde beleid op deze terreinen regelmatig geëvalueerd aan de hand van de managementrapportages op diverse gebieden.

Daarnaast neemt de Raad van Toezicht kennis van de verslagen van het regelmatig overleg van de bestuurder met de medewerkers van het bestuursbureau. De vragen die hieruit naar voren komen worden tijdens de vergaderingen behandeld en zijn in het jaar 2018 naar tevredenheid van de Raad van Toezicht beantwoord. Ook de verslagen van het directieoverleg en de GMR maken elke vergadering deel uit van de agenda van de vergadering van de Raad van Toezicht.

Door het kennis nemen van de diverse verslagen heeft de Raad naar eigen mening goed zicht op de zaken, die er binnen de vereniging en op de verschillende scholen spelen. De Raad van Toezicht heeft uiteraard het recht direct contact op te nemen met personen of organen binnen de organisatie, als daartoe aanleiding zou bestaan op basis van de verkregen informatie. De Raad van Toezicht heeft in 2018 geen reden gezien om van deze bevoegdheid gebruik te maken. De Raad van Toezicht is zeer content over de mate van medewerking van alle medewerkers binnen de organisatie. Mede daardoor heeft de Raad van Toezicht ook in 2018 zijn taak naar behoren kunnen vervullen.

Besproken onderwerpen.

Zoals uit het voorgaande moge blijken, komt in de vergaderingen van de Raad van Toezicht een breed scala van onderwerpen aan de orde. De Raad van Toezicht let met name op het beleid ten aanzien van de identiteit en de onderwijskwaliteit op de verschillende scholen en uiteraard het gevoerde financiële beleid. De Raad van Toezicht is van mening dat in 2018 door het bestuur een uitstekend beleid is gevoerd op alle terreinen. De Raad van Toezicht is dan ook tevreden met de bereikte resultaten en spreekt de hoop uit, dat het beleid zal worden gecontinueerd in 2019.

Conclusie

Ter afsluiting willen we als Raad van Toezicht onze dank overbrengen aan alle afzonderlijke medewerkers van Scholengroep Perspectief. Eenieder afzonderlijk heeft op zijn eigen manier invulling gegeven aan het beleid en is daarom medeverantwoordelijk voor de resultaten. Wij ervaren daarin de zegen van onze Heer en Heiland. Wij wensen een ieder ook voor 2019 deze onmisbare zegen toe.

Namens de Raad van Toezicht,
H. Veninga (voorzitter)

Hoofdstuk 6. Vooruitblik

6.1 Toekomstige ontwikkelingen.

Het bestuur is van plan om ook in de komende jaren in te blijven zetten op vernieuwing en verbetering. Om te beginnen zal er vanaf medio 2019 een begin worden gemaakt met de vervanging van de digitale schoolborden door touchscreens. Dit zal waarschijnlijk een geleidelijk proces van enkele jaren worden, want digiborden die nog prima functioneren, zullen niet worden vervangen. De investering in de verbetering van de wifi-netwerken en in devices (IPads en Chromebooks) is naar verwachting medio 2019 afgerond. Alleen al voor de devices is een bedrag van rond de € 400.000 geïnvesteerd. Alle scholen kunnen nu beschikken over 30 tot 90 devices, afhankelijk van de schoolgrootte. In totaal zijn er rond de 960 devices aangeschaft.

De inzet van digitale middelen heeft gaandeweg consequenties voor de methodieken waar scholen mee werken. Er vindt een verschuiving plaats van de traditionele lesboeken naar softwarepakketten, waarbij we met z'n allen goed in de gaten houden dat de ICT-middelen ingezet blijven worden als middelen om te oefenen en te herhalen, maar dat het niet mag leiden tot een volledig aan de kant schuiven van de werkwijzen waarvan in de praktijk en uit wetenschappelijk onderzoek is bewezen dat ze werken. Elke school maakt hierin overigens zijn eigen keuzes.

In 2018 en 2019 hebben de directeuren een intensieve cursus gevolgd die werd verzorgd door de CBE-group uit Amsterdam. Er is kennis genomen van de nieuwste wetenschappelijke inzichten op het gebied van leren en kennisoverdracht en dat zal ongetwijfeld in de toekomst zijn weerslag hebben op de scholen. De directeuren zullen hun team mee moeten nemen in deze ontwikkelingen, hen moeten leiden en stimuleren om hier en daar werkwijzen te veranderen. Scholen zullen gaan werken in professionele leergemeenschappen om zodoende de aanwezige kennis bij teamleden meer tot z'n recht te laten komen. Het directieoverleg zal zich een vergelijkbare werkwijze eigen maken. Het is de bedoeling dat de kennis en kunde van onze leerkrachten hiermee een flinke boost zal krijgen.

Scholengroep Perspectief bestaat uit 14 scholen, elk met hun eigen gezicht, elk met hun eigen sterke en minder sterke kanten. De scholengroep staat er in allerlei opzichten goed voor. Er wordt hard gewerkt, er heerst een goede onderlinge sfeer. Ik hoop dat Scholengroep Perspectief ook in de jaren die voor ons liggen zijn bestaansrecht mag blijven houden en dat er zegen mag blijven rusten op het werk dat we samen oppakken. Dat elk kind tot z'n recht mag komen en perspectief mag vinden in zijn of haar leven. Daar doen we het tenslotte allemaal voor. Kinderen opvoeden, vormen, kennis bijbrengen zodat ze zich later als volwassene kunnen handhaven in de maatschappij van morgen.

Ik beschouw het als een voorrecht dat ik vanaf 1999 leiding mocht geven aan de organisatie die we nu kennen als Scholengroep Perspectief. Vanaf 2003 tot 2016 mocht ik dit doen met mijn beste collega Jan Westendorp, die helaas in onze beleving, veel te jong is overleden. Wat hebben we veel aan hem te danken.

Dit laatste jaarverslag van mijn hand zou ik willen afsluiten met een dankwoord aan allen die zich door de loop van de jaren heen hebben ingezet voor Perspectief, voor de kinderen waar ze hun werk in directe of indirecte zin voor hebben gedaan. Collega's met het hart op de goede plaats. Het was een voorrecht om met jullie samen te werken!

Ik geloof dat er ook in de toekomst bestaansrecht zal blijven voor het christelijk onderwijs. Bestaansrecht voor scholen waar het evangelie van Jezus Christus mag klinken en ik vertrouw erop dat mijn opvolger zich bewust zal zijn van die bron waar onze scholen hun bestaansrecht aan hebben te danken!

Het ga u allen goed.

M. Wever, directeur-bestuurder Scholengroep Perspectief.

Hoofdstuk 7. Jaarrekening 2018

Balans

(na verwerking resultaat-bestemming)

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
1 Activa		
1.1 Vaste activa		
1.1.2 Materiële vaste activa	2.430.740	2.302.673
1.1.3 Financiële vaste activa	195.707	190.013
	<hr/>	<hr/>
Totaal vaste activa	2.626.447	2.492.686
1.2 Vlottende activa		
1.2.2 Vorderingen	928.933	1.210.587
1.2.4 Liquide middelen	4.866.000	4.785.078
	<hr/>	<hr/>
Totaal vlottende activa	5.794.933	5.995.664
Balanstotaal	<u>8.421.379</u>	<u>8.488.351</u>
2 Passiva		
2.1 Eigen vermogen	5.404.230	5.231.705
2.2 Voorzieningen	990.311	1.019.332
2.4 Kortlopende schulden	2.026.838	2.237.315
	<hr/>	<hr/>
Balanstotaal	<u>8.421.379</u>	<u>8.488.351</u>

Staat van baten en lasten 2018

	2018 EUR	Begroting 2018 EUR	2017 EUR
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	15.096.691	14.018.227	14.187.134
3.2 Overige overheidsbijdragen	38.709	51.000	20.854
3.5 Overige baten	<u>259.123</u>	<u>182.500</u>	<u>248.208</u>
<u>Totaal baten</u>	<u>15.394.523</u>	<u>14.251.727</u>	<u>14.456.196</u>
4 Lasten			
4.1 Personele lasten	12.905.976	11.924.612	12.224.865
4.2 Afschrijvingen	383.015	374.728	387.049
4.3 Huisvestingslasten	793.507	740.188	802.371
4.4 Overige lasten	<u>1.146.432</u>	<u>1.167.744</u>	<u>1.026.565</u>
<u>Totaal lasten</u>	<u>15.228.930</u>	<u>14.207.272</u>	<u>14.440.849</u>
<u>Saldo baten en lasten</u>	<u>165.593</u>	<u>44.455</u>	<u>15.346</u>
6 Financiële baten en lasten	6.933	3.000	11.771
<u>Resultaat</u>	<u>172.526</u>	<u>47.455</u>	<u>27.117</u>

Kasstroomoverzicht 2018

	2018 EUR	2017 EUR
Saldo baten en lasten	165.593	15.346
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen	383.015	387.049
Mutaties voorzieningen	-29.021	-72.834
Veranderingen in vlottende middelen:		
- Vorderingen	275.137	78.075
- Schulden	-210.477	113.613
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	584.247	521.249
Ontvangen interest	13.450	26.420
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	597.697	547.669
Investerings in materiële vaste activa	-548.999	-550.901
Investerings in financiële vaste activa	-23.100	-30.600
Desinvesteringen in financiële vaste activa	20.288	10.285
Overige mutatie in financiële vaste activa	-2.882	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-516.775	-571.216
Nieuw opgenomen lening	0	0
Aflossing langlopende schulden	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
<u>Mutatie liquide middelen</u>	<u>80.923</u>	<u>-23.547</u>
Beginstand liquide middelen	4.785.078	4.808.625
Mutatie liquide middelen	<u>80.923</u>	<u>-23.547</u>
<u>Eindstand liquide middelen</u>	<u>4.866.000</u>	<u>4.785.078</u>

Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Regeling jaarverslaggeving Onderwijs, waaronder de RJ 660.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Voor zover niet anders is vermeld, zijn activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

De genoemde bedragen zijn, voor zover niet anders vermeld, opgenomen in euro's.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten minus ontvangen subsidie, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur, rekening houdend met de restwaarde.

De activeringsgrens per economische eenheid bedraagt € 500,-.
Afschrijving start op de dag van ingebruikname.

De afschrijvingstermijnen bedragen:

Gebouwen	10 of 25 jaar
Meubilair	20 jaar
ICT	5 jaar
ICT netwerken	10 jaar
Leermiddelen	8 jaar
Overige materiële vaste activa	10 jaar

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Met op balansdatum verwachte bijzondere waardeverminderingen wordt rekening gehouden.

Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de vereniging en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen. Financiële vaste activa met een looptijd korter dan 12 maanden worden opgenomen onder de vorderingen.

Vorderingen

Vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

Bestemmingsreserves (publiek en privaat)

Hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingsreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke middelen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor concrete, specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang op betrouwbare wijze kan worden geschat. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde.

Voorziening jubileumgratificaties

De lasten voor jubileumgratificaties worden toegerekend aan de periode waarin de rechten daarvoor worden opgebouwd. De voorziening is berekend door per personeelslid de contante waarde van de verwachte kosten voor jubileumgratificaties te schatten, rekening houdend met een blijfkans.

M.i.v. 2018 wordt uitgegaan van een pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar.

Voor het contant maken van de verwachte kosten wordt een disconteringsvoet van 1% gebruikt.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening is gewaardeerd op nominale waarde.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Pensioenen

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen, welke is ondergebracht bij het ABP. De dekkingsgraad van het pensioenfonds bedroeg ultimo 2018 97%. Deze pensioenregeling wordt in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. Behalve de betaling van de premies heeft de organisatie geen verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregeling. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdrage aan het pensioenfonds. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremie's in toekomstige jaren is niet beschikbaar.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1 Activa

1.1.2 Materiële vaste activa

	Verrijingsprijs 1-1-2018	Cumulatieve afschrijvingen 1-1-2018	Boekwaarde 1-1-2018	Investerings 2018	Desinveste- ringen 2018	Afschrijvingen 2018
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.2.1 Gebouwen	769.532	335.395	434.137	10.069	0	46.590
1.1.2.2 Terreinen	59.503	38.387	21.115	0	0	3.714
1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	3.169.765	1.746.816	1.422.949	426.113	23.753	228.392
1.1.2.4 Overige materiële activa	1.349.544	925.072	424.472	112.817	14.165	104.319
Materiële vaste activa	5.348.344	3.045.671	2.302.673	548.999	37.918	383.015

	Verrijings- prijs 31-12-2018	Cumulatieve afschrijvingen 31- 12-2018	Boekwaarde 31-12-2018	Desinvest. Verrijings- prijs	Desinvestering Cumulatieve afschrijving
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.2.1 Gebouwen	779.601	381.985	397.617		
1.1.2.2 Terreinen	59.503	42.102	17.401		
1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	2.691.422	1.094.505	1.596.917	904.457	880.704
1.1.2.4 Overige materiële activa	993.788	574.983	418.805	468.573	454.408
Materiële vaste activa	4.524.314	2.093.574	2.430.740		
	1	2.093.574			

De investeringen betroffen

Gebouwen	10.069
Inventaris en app.	5.659
Meubilair	207.067
ICT	213.387
Onderwijsleerpakket	65.107
Overige MVA	47.711

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
2.430.740	2.302.673	5,6%

1.1.3 Financiële vaste activa

	Boekwaarde 1-1-2018	Verstreekte leningen	Aflossingen 2018	Waarde verandering	Resultaat deelneming	Boekwaarde 31-12-2018
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
1.1.3.8.1 <u>Overige vorderingen (Picto)</u>	81.304			2.882		84.186
1.1.3.8.2 <u>Overige vorderingen (De Bast)</u>	78.109		8.738			69.371
1.1.3.8.3 <u>Overige vorderingen (Snappet)</u>	30.600	23.100	11.550			42.150
Totaal fin. vaste activa	190.013	23.100	20.288	2.882	0	195.707

Toelichting

1.1.3.8.1 Overige vorderingen (Picto). De uitvoering van het systeembeheer van ICT toepassingen voor het onderwijs wordt voor een aantal schoolbesturen uitgevoerd op basis van de "Kosten voor Gemene Rekening". Om het schoolbestuur dat de administratie en de rekening voert van werkkapitaal te voorzien, heeft elk der deelnemers een bedrag in rekening courant. Dit geld is als vordering opgenomen op de balans van onze vereniging. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden betalen de deelnemers een maandelijkse bijdrage. Aan het eind van het kalenderjaar worden de kosten volledig volgens de verdeelsleutel aan de deelnemers in rekening gebracht. Kleine bedragen kunnen met dit saldo verrekend worden. Indien een deelnemer zich uit de overeenkomst terugtrekt neemt hij ook het saldo mee.

1.1.3.8.2 Overige vorderingen (De Bast). Dit saldo betreft een lening aan Stichting De Bast. De looptijd van deze lening bedraagt 15 jaar. Jaarlijks is een aflossing verschuldigd van de jaarlijkse SDF subsidie. Het rente percentage van de lening is 0%.

1.1.3.8.3 Overige vorderingen (Snappet). Dit zijn waarborgsommen betreffende borg die betaald is aan Stichting Snappet voor tablets.

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
195.707	190.013	3,0%

1.2.2 Vorderingen

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
1.2.2.2 Vorderingen op OCW	694.628	706.569
1.2.2.8 Overige overheden	20.063	1.826
1.2.2.10 Overige vorderingen	114.430	347.611
1.2.2.11 Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.508	46.302
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	87.943	92.402
1.2.2.14 Te ontvangen interest	9.360	15.877
	<hr/>	<hr/>
Totaal vorderingen	928.933	1.210.587

Specificatie

1.2.2.2 <i>Personele vergoeding regulier</i>	691.077	660.313
<i>Bekostiging impulsgebieden</i>	17.623	18.635
<i>Bekostiging prestatiebox</i>	-14.072	27.621
<u><i>Totaal kortlopende vorderingen op OC en W</i></u>	<u>694.628</u>	<u>706.569</u>

De kortlopende vordering op OC en W betreft het betaalritme-verschil.

De vorderingen zijn met € 281.654 gedaald.

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
928.933	1.210.587	-23,3%

1.2.4 Liquide middelen

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	4.866.000	4.785.078
	<hr/>	<hr/>
Totaal liquide middelen	4.866.000	4.785.078

De liquide middelen zijn gestegen met € 80.923 .

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
4.866.000	4.785.078	1,7%

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Saldo 01-01-2018 EUR	Bestemming resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Saldo 31-12-2018 EUR
2.1.1.1 Algemene reserve publiek	2.683.650	179.771		2.863.421
2.1.1.2 Bestemmingsreserves publiek	1.391.576	0	0	1.391.576
2.1.1.3 Bestemmingsreserves privaat	1.156.479	-7.245	0	1.149.234
Totaal eigen vermogen	5.231.705	172.526	0	5.404.230

Specificatie bestemmingsreserves/-fondsen

	Saldo 1-1-2018 EUR	Bestemming resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Saldo 31-12-2018 EUR
<i>Bestemmingsreserves publiek</i>				
<i>Bestemmingsreserve personeel</i>	465.687			465.687
<i>Bestemmingsreserve Bapo</i>	28.010			28.010
<i>Bestemmingsres. innovatieve projecten</i>	897.879			897.879
<i>Totaal bestemmingsreserves publiek</i>	<u>1.391.576</u>	0	0	<u>1.391.576</u>
<i>Bestemmingsreserves privaat</i>				
<i>Algemene private reserve</i>	1.178.530	-7.245		1.171.285
<i>Totaal bestemmingsreserves privaat</i>	<u>1.178.530</u>	<u>-7.245</u>	0	<u>1.171.285</u>

Het eigen vermogen is met € 172.526 gestegen door toevoeging van het resultaat over het onderhavige boekjaar.

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
5.404.230	5.231.705	3,3%

2.2 Voorzieningen

	Saldo 01-01-2018 EUR	Dotaties 2018 EUR	Onttrekkingen 2018 EUR	Vrijval 2018 EUR	Saldo 31-12-2018 EUR
2.2.1 <u>Personeelsvoorzieningen</u>					
2.2.1.4 Jubileumvoorziening	116.577	30.686	11.772		135.491
	116.577	30.686	11.772	0	135.491
2.2.3 <u>Groot onderhoud</u>	902.755	196.248	244.183		854.820
Totaal voorzieningen	1.019.332	226.934	255.955	0	990.311

	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel van 1 t/m 5 jaar	langer dan 5 jaar
Jubileumvoorziening	6.947	39.295	89.249
Groot onderhoud	-356	-101.436	-68.376

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
990.311	1.019.332	-2,8%

2.4 Kortlopende schulden

	31-12-2018 EUR	31-12-2017 EUR
2.4.8 Crediteuren	78.477	310.653
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	576.682	501.353
2.4.10 Schulden terzake pensioenen	140.431	139.219
2.4.12 Overige kortlopende schulden	95.328	64.196
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen	397.863	385.219
2.4.19 Overige overlopende passiva	738.057	836.675
Totaal kortlopende schulden	2.026.838	2.237.315

Met betrekking tot de kortlopende schulden per 31 december zijn geen zekerheden gesteld.

De kortlopende schulden zijn met € 210.477 gedaald.

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
2.026.838	2.237.315	-9,4%

Geoormerkte - en overige doelsubsidies OCW												
G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (beknopt)												
Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van	Ontvangen t/m	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking							
	Kenmerk	Datum	toewijzing	verslagjaar	geheel uitgevoerd en afgerond			nog niet geheel afgerond				
			EUR	EUR	(Aankruisen wat van toepassing is)							
					ja			nee				
Studieverlof	928184-1	20-09-18	8.163	8.163								X
Studieverlof	929411-1	20-07-18	3.562	3.562								X
Totaal			11.725	11.725								
G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (uitgebreid)												
Aflopend per ultimo verslagjaar												
Omschrijving	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand 1-1-2018	Ontvangen in 2018	Lasten in 2018	Vrijval / Niet besteed 2018	Stand 31-12-2018	Prestatie afgerond (j/n)	
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR		
						0	0		0	0		
Totaal aflopend			0	0	0	0	0	0	0	0		

G2A Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule - aflopend uitimo 2018											
Omschrijving	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand 1-1-2018	Ontvangen in 2018	Lasten in 2018	Te verrekenen 31-12-2018		
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
						0	0		0	0	
						0	0		0	0	
Totaal aflopend			0	0	0	0	0	0	0	0	
G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule - doorlopend na 2018											
Omschrijving	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m 2017	Lasten t/m 2017	Stand 1-1-2018	Ontvangen in 2018	Lasten in 2018	Stand 31-12-2018	Saldo nog te besteden	
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
						0			0	0	
						0			0	0	
Totaal doorlopend			0	0	0	0	0	0	0	0	

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Schoonmaak

Fonville

Er is een contract met Fonville voor de schoonmaakwerkzaamheden op diverse scholen met een contractuur van 12 maanden die op verschillende data zijn ingegaan en aflopen tussen 01-12-2019 en 01-05-2020. De overeenkomsten worden jaarlijks stilzwijgend verlengd met 1 jaar. Het contractbedrag voor 2019 bedraagt € 81.432 (excl btw).

Administratiekantoor

Er is een contract met Akorda Onderwijsdienstverlening voor personele en financiële dienstverlening. Het contract betreft een jaarcontract en wordt na de jaarlijkse evaluatie met 1 jaar verlengd. De contractwaarde voor 2019 bedraagt € 86.965,-.

Reproductie

Met betrekking tot de kopieerkosten geldt een 5-jarig contract met Canon (ingegaan 1 december 2015). De totale contractwaarde bedraagt € 185.640,-.

Overzicht verbonden partijen

Naam:	SWV PO22.01
Juridische vorm 2018:	Stichting
Statutaire zetel:	Groningen
Code activiteiten:	4 Overige

Naam:	SWV VO22.02
Juridische vorm 2018:	Stichting
Statutaire zetel:	Groningen
Code activiteiten:	4 Overige

Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen

	2018 EUR	2017 EUR
3.1.1.1 Bijdrage OCW	13.352.372	12.756.812
3.1.2.1 Overige subsidies OCW	990.834	644.191
3.1.3.3 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	753.485	786.131
Totaal Rijksbijdragen	15.096.691	14.187.134

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
15.096.691	14.187.134	6,4%

3.2 Bijdragen / subsidies overige overheden

	2018 EUR	2017 EUR
3.2.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	38.709	20.854
Totaal bijdragen / subs overige overheden	38.709	20.854

Specificatie

3.2.2.2 Gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	38.709	20.854
<u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</u>	38.709	20.854

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
38.709	20.854	85,6%

3.5 Overige baten

	2018 EUR	2017 EUR
3.5.1 Opbrengst verhuur	3.120	2.290
3.5.2 Detachering personeel	127.768	177.318
3.5.10 Overige	128.235	68.600
Totaal overige baten	259.123	248.208

Specificatie

3.5.10 Cultuureducatie met kwaliteit	29.550	28.768
Bijdrage Passend Onderwijs	31.684	2.646
Diversen	67.000	37.186
<u>Totaal overige baten, overig</u>	128.235	68.600

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
259.123	248.208	4,4%

4 Lasten

4.1 Personeelslasten

	2018 EUR	2017 EUR
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale- en pensioenlasten	12.793.338	12.540.267
4.1.2 Overige personele lasten	616.860	522.328
4.1.3 Af: Ontvangen vergoedingen	504.222	837.730
	<hr/>	<hr/>
Totaal personeelslasten	12.905.976	12.224.865
<i>Specificatie</i>		
4.1.1.1 Lonen en salarissen	8.543.281	9.266.247
4.1.1.2 Sociale lasten	2.122.273	1.883.827
4.1.1.3 Premies Participatiefonds	421.539	51.645
4.1.1.4 Premies Vervangingsfonds	469.715	66.494
4.1.1.5 Pensioenlasten	<u>1.236.531</u>	<u>1.272.053</u>
<u>Lonen, salarissen, sociale- en pensioenlasten</u>	<u>12.793.338</u>	<u>12.540.267</u>
4.1.2.1 Dotaties personele voorzieningen	30.686	-41.000
4.1.2.2 Lasten personeel niet in loondienst	52.861	18.187
4.1.2.3 Nascholing	251.305	212.399
4.1.2.3 Schoolbegeleidingsdiensten	33.404	43.196
4.1.2.3 Premiedifferentiatie Vervangingsfonds	24.074	57.273
4.1.2.3 Overig	224.531	232.274
4.1.2.3 Overig	<u>533.314</u>	<u>545.141</u>
<u>Overige personele lasten</u>	<u>616.860</u>	<u>522.328</u>
4.1.3.1 Ontvangen vergoedingen Participatiefonds		
4.1.3.2 Ontvangen vergoedingen Vervangingsfondsfonds	390.617	622.910
4.1.3.3 Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen	<u>113.605</u>	<u>214.821</u>
<u>Ontvangen vergoedingen</u>	<u>504.222</u>	<u>837.730</u>
Gemiddeld aantal fte's	188,93	186,25

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
12.905.976	12.224.865	5,6%

Door een wijziging van administratiekantoor zijn de vergelijkende cijfers afwijkend. Door faillissement van het vorige administratiekantoor kon de juiste onverdeelding bij de punten 4.1.1.2 t/m 4.1.1.5 niet aangeleverd worden over het kalenderjaar 2017.

4.1B Bezoldiging (gewezen) topfunctionarissen

Zie volgende pagina.

Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Voor onze vereniging geldt een bezoldigingsmaximum van 141.000 o.b.v. de volgende complexiteitspunten:

criterium	aantal punten
driejaarsgemiddelde totale baten	4
driejaarsgemiddelde aantal leerlingen	2
gewogen aantal onderwijssectoren	3
totaal aantal complexiteitspunten	9

Leidinggevende topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling of gewezen topfunctionarissen

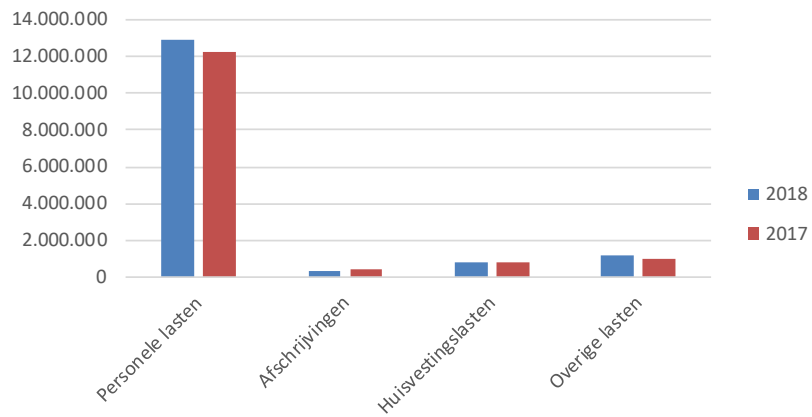
1 Naam:	Dhr. M. Wever	
Gewezen topfunctionaris (j/n):	nee	
	2018	2017
Dienstbetrekking (j/n):	ja	ja
Functie:	directeur/bestuurder	irecteur/bestuurder
Aanvang functie (in verslagjaar):	01-01	01-01
Einde functie (in verslagjaar):	31-12	31-12
Taakomvang:	1	1
Beloning + belastbare onkostenvergoeding:	86.037	85.251
Beloning betaalbaar op termijn:	13.767	13.411
Onverschuldigde betaling bezoldiging:		
Totale bezoldiging:	99.804	98.662
Afwijkend bedrag WNT-maximum:		
Individueel WNT-maximum:		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding bezoldigingsnorm:		
Overeengekomen uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Onverschuldiging betaalde ontslaguitkering:		
Totaal uitkering wegens beëindiging dienstverband:		
Uitkering betaald in het verslagjaar:		
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering:		
Voorgaande functie:		
Jaar einde dienstverband (JJJJ):		
Motivering en toelichting ingeval van overschrijding ontslaguitkeringsnorm:		

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.500,- of minder

1 Naam:	Dhr. H. Veninga
Functie:	Voorzitter RvT
2 Naam:	Mevr. A Wiegiersma
Functie:	Lid RvT
3 Naam:	Mevr. C.N.A. Prummel - Ploeger
Functie:	Lid RvT
4 Naam:	Dhr. Y. Kootstra
Functie:	Lid RvT
5 Naam:	Dhr. H. Timmer
Functie:	Lid RvT

4.2 Afschrijvingen		2018	2017
		EUR	EUR
4.2.2	Materiële vaste activa	383.015	387.049
	Totaal afschrijvingen	383.015	387.049
		31-12-2018	31-12-2017
		383.015	387.049
		toe-/afname	
		-1,0%	
4.3 Huisvestingslasten		2018	2017
		EUR	EUR
4.3.1	Huurlasten	206.374	220.320
4.3.3	Onderhoudslasten (klein onderhoud)	76.659	86.217
4.3.4	Energie en water	119.716	134.353
4.3.5	Schoonmaakkosten	128.955	121.861
4.3.6	Belastingen en heffingen	26.702	28.351
4.3.7	Dotatie voorziening onderhoud	196.248	196.247
4.3.8	Overige huisvestingslasten	38.854	15.023
	Totaal huisvestingslasten	793.507	802.371
		31-12-2018	31-12-2017
		793.507	802.371
		toe-/afname	
		-1,1%	
4.4 Overige lasten		2018	2017
		EUR	EUR
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	158.808	163.852
4.4.2	Inventaris en apparatuur	18.069	18.121
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen	530.961	546.416
4.4.5	Overige	438.594	298.176
		1.146.432	1.026.565
Onder de administratie- en beheerslasten zijn de kosten voor de accountant verantwoord.			
Dit betreft:			
		2018	2017
	onderzoek jaarrekening	12.364	12.062
		31-12-2018	31-12-2017
		1.146.432	1.026.565
		toe-/afname	
		11,7%	

Totale kosten



6 Financiële baten en lasten

	2018 EUR	2017 EUR
6.1 Financiële baten		
6.1.1 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	9.360	15.885
6.1.3 Waardeveranderingen FVA en effecten	2.882	
6.1.4 Opbrengst vorderingen terzake VA en effecten	<u>12.242</u>	<u>15.885</u>
6.2 Financiële lasten		
6.2.1 Rentelasten en soortgelijke lasten	<u>5.309</u>	<u>4.115</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>6.933</u></u>	<u><u>11.771</u></u>

31-12-2018	31-12-2017	toe-/afname
6.933	11.771	-41,1%

OVERIGE GEGEVENS

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum

Ondertekening door bestuurders

Dhr. M. Wever
directeur/bestuurder

Ondertekening door toezichhouders

Dhr. H. Veninga
voorzitter RvT

Mevr. A. Wiegersma
Lid RvT

Mevr. C.N.A. Prummel - Ploeger
Lid RvT

Dhr. Y. Kootstra
Lid RvT

Dhr. H. Timmer
Lid RvT

Locatie ondertekening: _____

Datum ondertekening: _____